



İmeva Kitapları

Hayatın İçinden

Dr. Mevlüt Caymaz

HAYATIN İÇİNDEN

Dr. Mevlüt Caymaz



İMEVA KİTAPLARI

HAYATIN İÇİNDEN

YAZAR

DR. MEVLÜT CAYMAZ

EDİTÖR

ASSOC. PROF. DR. YILDIRIM B DELDAL



İMEVA KİTAPLARI
2023

HAYATIN İÇİNDEN

Bu Eser, Kùltùr Ve Turizm Bakanlığın E-Kitap Yönetmeliğine Göre Tescillenmiř Olup Akademik Amaçlı Bir Kitaptır. Eser Milli Kùtùphaneye kayıtlıdır.

Kitabın Yazarı : Dr. Mevlüt CAYMAZ

Kitabın Editörü: Assoc. Prof. Dr. Yıldırım Bayezit DELDAL

E-ISBN: 978-625-98114-4-4

1.E-Baskı, 2024, İstanbul

Yayına Hazırlayan: Assoc.Prof.Dr. Yıldırım Bayezit DELDAL

Kitap Kapak Tasarım: Yıldırım Bayezit DELDAL

© 2023 : İstanbul Medisosyal Eğitim ve Araştırma -İstanbul

Kitap Yayımcısı: Yıldırım Bayezit DELDAL

www.istanbulmedisosyal.com.tr

istanbulmedisosyal@gmail.com

Basım: E-Kitap



İMEVA KİTAPLARI

YAZAR HAKKINDA



1 Mart 1978 tarihinde Şanlıurfa Hilvan’da doğdu. Eğitim hayatına Anadolu Üniversitesi İktisat ve İdari Bilimler Fakültesi’nde Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri alanında başladı. Ardından Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Sağlık Hukuku Tezli Yüksek Lisans derecesini tamamladı. Daha sonra St. Clements Üniversitesi, İngiltere’de Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Sağlık Hukuku alanında doktorasını tamamladı.

Mevlüt Caymaz, sağlık hukuku alanında bir dizi seminer ve konferansa katıldı. Sağlık hukukuyla ilgili makale ve kitaplar yazmıştır. Yayınlanan kitapları arasında Sağlık Personelinin Tıbbi Uygulama Hatalarından Doğan Cezai Sorumlulukları ve Sağlık Hukuku Açısından Toplumsal Eşitsizlik, Hasta Hakları ve Farkındalıklar bulunmaktadır. En son yayınlanan makaleleri ise Tıbbi Veri Gizliliği ve Sağlık Hukuku: Yönetmelikler, Zorluklar ve İyileştirmeler ve Sağlık Personelinin Tıbbi Uygulama Hataları Üzerine Bir Araştırma dır.

Yazarın kariyer hedefi, sağlık hukuku alanında uzmanlaşıp, sağlık sektöründe etik ve yasal konularda derinlemesine bilgi ve deneyim kazanarak en iyi hukuki çözümlmeleri sunmaktır.

Dr. Mevlüt CAYMAZ

TEŞEKKÜRLER

Beni büyütüp bugünlere getiren ve üzerimde sonsuz emeği olan rahmetli annem Cemile CAYMAZ ile rahmetli babam Bedir CAYMAZ'ı rahmetle anıyor, onlara minnettar olduğumu belirtmek istiyorum. Rabbim mekânlarını cennet eylesin. Ayrıca, her süreçte yanımda olup bana destek olan kız kardeşlerime ve erkek kardeşlerime teşekkür ederim.

Hayatımın her alanında olduğu gibi, bu kitabımın oluşmasında da her aşamada bana destek olan ve beni motive eden sevgili Eşim Gülendem CAYMAZ ve çocuklarım Firuze Azra, Ahmet Kerim ve Murat Taha CAYMAZ' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla,

Dr. Mevlüt CAYMAZ

ÖZET

Bu eser içerik olarak sosyal yaşam, sağlık, psikoloji, toplum yaşayışları ve inanışları, sağlık ve yaşam alanlarıyla ilgili inanışlar ve hayattaki gerçek yaşanmışlıkların ele alındığı bazen ironik düşündürücü, bazen komik ve pozitif yaklaşımların sergilendiği birçok konuda yazarın kendi derlemelerinden oluşturduğu bir eser olmuştur.

Yazar, kitap için özellikle düşündürücü sağlık derleme ve denemeleri ile dini konularda İslami bilginlerin tasavvufi görüşleri ve yaklaşımları insancıl-pozitif ders verici bilgilerin yanında yanlış ve doğruların neler olabileceği, sofistiki ve dini acıdan ele alınmış bilgiler ile toplumları etkileyecek büyük İslami âlimlerin görüşlerine de yer verilmiş olması eserin önemini arttırmaktadır.

Ayrıca, eserde günlük hayatta gerçek olayların, insanların sorunlarına, yaşayışlarına, adet ve kültürlerine zorluklarına karşı kurdukları yaşamlarının rengârenk şekilde gerçekçi yaklaşımlarla yansıtıldığı kitapta Sosyo-Kültür bakış açısı ile insanların duygusal ve psikolojik davranışsal yaklaşımlarının da ele alındığı gerçek derlemelere yer verilmiştir.

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA	İ
TEŞEKKÜR	İİ
ÖZET.....	İİİ
İÇİNDEKİLER	İV

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Sağlık ve Hayat.....	1
1.1. Çarıkların Kıymeti.....	1
1.2. Doktorun İmkânsız Seçimi	4
1.3. Beklenmeyen Cevap	5
1.4. Yanlış Anlaşılmamanın Bedeli	6
1.5. Cemile Hanımın Ardında Bıraktığı İz.....	7
1.6. Genç İmamın Dersi	10
1.7. Karantina İmtihanı	13
1.8. Çaresizlik İçinde Bir Çare: Aziz Ve Selim Amca.....	24
1.9. Kıymeti Hikmetli Bir Şifa.....	27
1.10. İsmailin Kurtuluşu Ve Aile Bağlarının Gücü.....	36
1.11. Gülemin Hayali	42
1.12. İmtihanlarla Dolup Taşan Dünya Hayatı: Emirhan'ın Hikâyesi.....	52
1.13. Yusufun Büyük Hayali: Direksiyon Başında Bir Hayat.....	61

İKİNCİ BÖLÜM

2. Sağlıkla ilgili Tarihe Damga Vuran İsimler ve Bilime Katkıları.....	70
2.1. Hipokrat: Modern Tıbbın Babası Ve Tıp Etiğinin Öncüsü	70
2.2. Selahaddin Eyyubinin Kısa Hayatı Ve Merhameti.....	75
2.3. Lokman Hekim: Bilgelik Ve Sağlığın Simgesi.....	80
2.4. Attar İsa'nın Şifa Yolculuğu	86
2.5. Farabi: Bilgiye Adanmış Bir Yaşam	88
2.6. İbn-İ Sina: Tıbbın Babası.....	92
2.7. Akşemseddin Tıbbın Ve Tasavvufun Öncüsü	95
2.9. El-Razi: Tıbbın Bige Rehberi.....	98

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Peygamberlerin Sağlık İle İlgili Tavsiyeleri	102
3.1. Hz Muhammed (Sav) Sağlık İle İlgili Tavsiyeleri Ve Mucizeleri	102
3.2. Hz. İsa’nın Mucizeleri Ve Öğretileri	111
3.3. Hz Eyyubi (A.S) Sağlık İle İmtihanı: Sabır Ve Şifa	114
3.4. Ateşe Atılan Peygamber: Hz. İbrahim’in Mucizeleri	120
3.5. Hz Musa: Peygamberlik, Liderlik Ve Sağlık Mucizeleri.....	130
KAYNAKÇA.....	140

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Sağlık ve Hayat

"Sağlık ve Hayat başlığı altında, insanların sağlıkla ilgili yaşadıkları zorluklar ve bu zorluklarla başa çıkma hikayeleri ele alınıyor. Her bireyin kendi sağlık yolculuğu, yaşadığı deneyimler ve bu süreçte karşılaştığı zorluklar, hayata dair derin insani dersler içerir. Bu hikayeler, hem sağlığın ne kadar önemli olduğunu hatırlatır hem de insan dayanıklılığının gücünü gözler önüne serer.¹

1.1. Çarıkların Kıymeti

Çok eski zamanların birinde insanların yokluk içinde yaşadığı yiyecek ve giyeceğin nadir bulunduğu bir dönemde, Adıyaman'ın Fırat'ın kenarında bir köyde yaşayan Abuzer dayı, bir gün Fırat kenarında gezinirken, bir kayanın dibinde bir çift çarık bulur. Heyecandan ne yapacağını şaşırان Abuzer dayı, çarıkları alır almaz eve doğru koşar.

¹ Mevlüt Caymaz, 2024

Bu sevincini beli bükülmüş vefalı hayat arkadaşıyla paylaşır. Abuzer dayı, çarıkları giymeye kıyamaz. Her zaman sırtında taşıdığı heybesine koyar. Abuzer dayı, bulmuş olduğu bu çarıklarını sadece, bir misafirliğe gittiğinde veya bir topluluk gördüğünde giyerdi. Bunun dışında çarıkları hep heybesindeydi.²

Abuzer dayı yine bir gün çarıkları heybesinde Fırat kenarında gezinirken farkına varmadan bir çiviye basar ve bu çivi ayağının altında girip üstende çıkar. Abuzer dayı, can havliyle bağırmaya başlar.

Sesini duyanlar Abuzer dayının yanına koşarlar. Yanına vardıklarında Abuzer dayıya yılın soktuğunu düşünüdeler. Fakat ne görsünler! Abuzer dayının narin eti bükülmüş ayağına çivi battığını görürler.

Hemen köyde bir eşek ayarlarlar Abuzer dayıyı eşeğin sırtına aldıkları gibi o zaman bölgenin tek doktoru olan ilçedeki doktorun yanına götürürler.

² Mevlüt Caymaz, 2024

Doktor, Abuzer dayının bu halini görünce, dayı, sana ne oldu böyle.

Abuzer dayı, hiç sorma doktor beg, ayağıma çivi battı. Doktor, dayı canın hiç acımıyor mu? Acımaz olur mu doktor beg. Ama olsun iyi ki de ayağımda çarıklarım yoktu. Doktor, şaşırır. Dayı, senin ayağın parçalanmış sen hala çarıklarını düşünüyorsun. Abuzer dayı, doktor beg, sen yokluğun ne olduğunu bilir misin? Ben bilirim. Yaşım seksene dayanmış bu yaşma kadar hiç çarığım olmadı. Hep yalın ayak gezdim. İlk defa Allah'ın lütfu bu çarıklar bana nasip oldu ve ömrümde ilk defa ayağım bir çarık gördü.

Bu yokluktan çarıklarıma bir şey olmadıysa ona sevinirim. Evvel Allah sizin yardımınızla ayağım iyileşir. Ya Çarıklarıma bir şey olsaydı ne yapardım. Doktor tebessüm ederek Abuzer dayının ayağındaki çiviye çıkarır pansuman eder...

Abuzer dayının ayağındaki çivi çıkarıldıktan sonra iyileşti. Doktorun pansumanı sayesinde ayağı kısa

sürede düzeldi. Ancak Abuzer dayı, çarıklarına olan sevgisini hiç kaybetmedi. Onlar hala heybesindeydi ve özel anlarda giyyordu.

Abuzer dayının bu deneyimi, insanın sahip olduğu şeylere değer vermesi gerektiğini hatırlatıyor. Çünkü bazen en basit eşyalar bile hayatımızın en değerli anlarına tanıklık edebilir.³

1.2. Doktorun İmkânsız Seçimi

Bir gün küçük bir kasabada uzun süredir devam eden anlaşmazlık nedeniyle iki aşiret arasında büyük bir kavga çıkar. Kavgada havaya silahlar ateş edilir ve sonunda bir aşiretin üyesi yaralanır. Yaralı Hemen hastaneye kaldırılır.

Yaralı olan aşiretin üyeleri, hastanenin acil servisine koşarak doktorun yanına gelirler. Birilerin gözleri dolmuş “Doktor bey, eğer bizim hastamızı kurtarmazsanız sizi vururuz” derler. Birkaç dakika sonra diğer aşiretin üyeleri de acil servisine girerler. Birinin elinde silahla, “doktor bey, eğer bu hasta

³ Mevlüt Caymaz, 2024

iyileşirse sizi vururuz.!” Diye tehdit ederler. Doktor, bu tuhaf durum karşısında şaşkın bir şekilde düşünür. “Bu işte kurtuluş yok” der kendi kendine. “Hasta kurtulsa da yaşasa da benim sonum aynı.”

Doktor, bu düşünce sonucunda hızlı bir sonuca varır. Hastanenin arka bahçesinden kaçır! Arkasına bakmadan oradan uzaklaşır. Bu olay, kasabada uzun süre bir hatıra olarak konuşuldu.⁴

1.3. Beklenmeyen Cevap

Doğuda bir ilin milletvekilinin yeğeni bir hastanede tedavi görmektedir. Milletvekili, yeğenini ziyaret etmek için hastaneye gider ve hastanede doktordan yeğeni hakkında bilgi almak ister.

Doktor, milletvekilinin yanına geldiğinde, “ sayın vekilim, yeğeninizin durumu iyi. Ancak kemoterapiye istenilen şekilde cevap vermiyor”, der.

Milletvekili şaşkın bir şekilde sordu, “doktor beg nasıl cevap vermez?”

⁴ Mevlüt Caymaz, 2024

Doktor gülümseyerek cevap verir, “anlamınızı tam olarak belirtmek istedim. Yeğeninizin durumu stabil, ancak tedaviye beklediğimiz yanıtı vermiyor.”

Milletvekili bir süre düşündükten sonra doktora dönüp telefonunu uzatarak, doktor beg al benim telefonum ile arayınız nasıl cevap vermez” der.⁵

1.4. Yanlış Anlaşılmanın Bedeli

Siverek’in bir köyünde acil bir hasta hastaneye kaldırılır. Acil serviste doktor, hastanın durumunu tam olarak anlayabilmek için röntgen filmi çekilmesi gerektiğini belirtir ve hasta yakınlarını alt kata yönlendirir.

Hasta yakınları, film çekileceği odaya vardıklarında kapının kapalı olduğunu görürler. Birine dönüp, “bizim hestemizin acil olarak filmi çekilmesi gerekiyor, görevli nerede?” diye sorarlar.

Karşılarında duran görevli, “içerde banyo yapıyor.” Cevabını verir.

⁵ Mevlüt Caymaz, 2024

Hasta yakınları banyo yapıyor kelimesini duyunca sinirlenir ve bağıırırlar, “Bizim hestemiz bur da öli o içerde banyo yapıyor!”

Sinirle kapiya doğru yaklaşırlar ve görevli dışarı çıkana kadar kapiyı çalmaya başlarlar. Sonunda görevli can havliyle kendini zor dışarı atar...

1.5. Cemile Hanımın Ardında Bıraktığı İz

Cemile hanım, elli dokuz yaşında, bir köyün sıcak yüzlü, misafirperver kadınıydı. Fırat nehrinin kenarındaki evinde yaşayan cemile hanım, komşu köylerde yaşayan insanlar içinde adeta bir sığınak gibiydi. Fırat nehrinin karşı tarafındaki köylere kayıkla ulaşım sağlanıyordu. Zaman zaman rüzgâr ve yağmurun vermiş olduğu olumsuz hava şartları nedeniyle ulaşım sağlanamamaktaydı.

Ancak cemile hanımın kapiısı herkese açıktı. Köyüne gidemeyen insanlar her zaman kapiısı açık olan cemile hanıma misafir olurlardı. Onun evinde konaklanmak, sadece yemek ve barınmak değil,

aynı zamanda bir aile ortamında hissetmek demekti.

Cemile hanımın iyilikleri güler yüzü, köydeki herkes tarafından bilinir ve takdir edilirdi. İnsanlar, onu sadece bir komşu değil ikinci bir anne gibi seviyorlardı. Günler böyle sıcaklık ve samimiyet içerisinde geçerken, bir gün cemile hanım anlaşılmaz bir hastalığa yakalanır. Çocukları annelerini çok seviyorlardı. Onun için her türlü çabayı gösterdiler. Doktor doktor dolaştırdılar fakat bir sonuç alamadılar.⁶

Cemile hanım, köydeki herkesin gönlüne taht kurmuş biri olarak, bir çok kişinin kalbinde derin bir boşluk bıraktı. Bir gün, cemile hanımın sağlık durumu hızlı kötüleştiği için acil bir şekilde hastaneye kaldırılır. Hastanede, cemile hanıma bakan genç hemşire Semra, onun ne kadar sevilen birisi olduğunu hemen fark etti. Semra, cemile

⁶ Mevlüt Caymaz, 2024

hanımın yanında geçirdiği her anında ona sıcaklık ve şefkatle yaklaştı.

Semra hemşirenin pozitif enerjisi ve ilgisi, cemile hanımın Moralını yükseltti. Zamanla aralarında sıcak bir dostluk başladı. Semra, cemile hanımın rutinleri dışında da zaman ayırır, onun hikâyelerini dinlerdi. Cemile hanımda Semra'ya, köy yaşamıyla ilgili anılarını ve bilgilerini paylaşırdı. Genç hemşireye hayatın değerli anılarını hatırlatıyordu.

Cemile hanımın durumu kötüye gitti ve maalesef iyileşemedi vefat ettiğinde, Semra da onun cenazesinde yer aldı. Cenaze namazında cemile hanımın o kadar seveni vardı ki Semra da şaşırmadı çünkü hastanede onu tanımış ve kadar iyi birisi olduğunu görmüştü. Herkes gibi Semra hemşirede gözyaşları içinde dua etti.

Semra cemile hanımın misafirperverliği iyiliği ve sevgisini unutmadı. Onunla geçirmiş olduğu zamanı Semra'nın sağlık hizmetleri alanında çalışırken

insanlara duyduğu derin bağlılığı ve empatiyi daha da güçlendirdi.

Cemile hanımın ardında köyde uzun süre hüznün vardı. Ancak onun bıraktığı miras, Semra gibi genç nesillerde yaşayacak ve köyün günlük yaşamında, cemile hanımın, öğrettikleri ile birlikte sonsuza kadar yaşayacaktı.

1.6. Genç İmamın Dersi

Genç bir imam, yeni atandığı köyde görevine büyük bir heyecanla başlar. İmam, vazifesini en iyi şekilde yerine getirmeye ve köy halkına faydalı olmaya gayret eder. Ancak köyün gençleri, sabah namazı ezanından rahatsız olmaktadır. Bir gün hepsi toplanıp hocanın kapısına dayanırlar.

"Hoca, sabah ezan okuduğunda uykumuzu bölüyorsun. Biz rahatsız oluyoruz," derler. Hoca ise, "Ben vazifemi yapıyorum. Görevim ezan okumak ve namaz kıldırmaaktır," diye cevap verir. Gençler tehditkâr bir şekilde, "Bir daha ezan okursan seni döveriz," derler. Hoca, durumun ciddiyetini

anlayınca ilçeye gider, arkadaşlarından yardım ister. İlçedeki arkadaşları Adem, İbrahim, Musa, İsa ve Ali'yi yanına alarak köye geri döner. Sabah namazı vaktinde hoca, ezan okumak için minareye çıkar. Arkadaşları da minarenin içinde dizilirler ve gençleri beklerler.

Hoca ezanı okumaya başlayınca gençler, "Bizden günah gitti," deyip hocayı dövme için caminin yolunu tutarlar. Camiye varınca gençlerden biri, "Hocayı dövme zevkini bana verin," der ve minarenin kapısına doğru ilerler. Minarenin içinde hocanın arkadaşlarından habersiz yukarı çıkmaya başlar. Pusuda bekleyen hocanın arkadaşları sırasıyla harekete geçer.⁷

Önce Âdem, genci yakalayıp bir tokat atar ve "Al, İbrahim," der. İbrahim de bir tokat atar ve "Al, Musa," der. Musa da bir tokat atar ve "Al, İsa," der. İsa da bir tokat atar ve "Al, Ali," der. En son Ali de

⁷ Mevlüt Caymaz, 2024

bir tokat atar ve genci minarenin kapısından dışarı atar.

Dışarıda bekleyen diğer gençler, arkadaşlarının kan ter içinde kaldığını görünce şaşkına dönerler. Arkadaşlarını hastaneye kaldırırılar. Genç, gözlerini hastanede açar. Doktor, "Ne oldu evladım, böyle savaştan mı çıktın?" diye sorar. Genç, "Hiç sorma doktor bey. Cami hocasını dövmek için minareye çıktım, bunlar başıma geldi. Bütün bunları hocam yaptı. Meğerse hoca bütün peygamberleri oraya çağırmış. Evladım, sen de Ali'yi çağırıydın," der. Doktor, "Asıl beni mahveden Ali'ydi. O en son tokatı atan Ali oldu," diye cevap verir.

Doktor genci tedavi edip pansuman ettikten sonra gence dönerek ona şöyle bir nasihatte bulunur. bak evladım, sen sen ol bir daha Peygamberlerin işine karışma...

1.7. Karantina İmtihanı

Bekir, altı yıldır cezaevindeydi. Haksız bir iftiraya kurban gitmiş, masum olduğunu ifade etse de derdini kimseye anlatamamıştı. İmtihan deyip hakka teslim olmuş, sabırla yılların geçmesini beklemişti. Eşinden, çocuklarından, anne ve babasından ayrı geçen altı uzun yılın ardından artık tahliyesine az kalmıştı.

Bir sabah namazı sonrası uykuya dalmak üzereyken bir inleme sesi duydu. Dikkat kesildi ve sesin nereden geldiğini anladı. Ses, elli beş yaşlarındaki Ahmet Dayı'dan geliyordu. Ranzasından inip yanına gitti. Ahmet Dayı sinirli ama babacan bir adamdı ve koğuştaki herkes tarafından sevilir, saygı duyulurdu.⁸

"Dayı, sana ne oldu?" diye sordu Bekir. Ahmet Dayı, "Hiç sorma Bekir, her yerim ağrıyor. Dayanamıyorum, ilk defa böyle bir ağrı çekiyorum.

⁸ Mevlüt Caymaz, 2024

Çabuk bir serum bana bağlayın, serum bana iyi gelir," dedi. Ahmet Dayı gerçekten de iyi görünmüyordu.

Bekir hemen mazgala koştu ve kapıya vurarak gardiyanın gelmesini bekledi. İki dakika sonra mazgal açıldı. Belli oluyordu ki gardiyan yeni uykudan uyanmıştı. "Ne oldu bu saatte, niye kapıya vuruyorsun?" diye sordu gardiyan. Bekir, "Gardiyan bey, Ahmet Dayı çok hasta, acil revire çıkması gerekiyor," dedi. Gardiyan, "Daha doktor gelmedi. Biraz sabretsin, doktor geldiğinde revire çıkarırım," deyip mazgalı kapatarak uzaklaştı. Herhalde uykusunu böldüğü için söyleniyordu.⁹

Bekir yukarı çıktı ve Ahmet Dayı'ya, "Gardiyan söyledi, doktor gelince seni revire çıkaracaklar. Biraz sabır, Dayı," dedi. Ahmet Dayı gerçekten de kötü görünüyordu. Beklemekten başka çare yoktu.

⁹ Mevlüt Caymaz, 2024

Yarım saat geçmemişti ki başka bir inleme sesi daha duyuldu. Bu sefer inleme, Mehmet isminde genç bir arkadaşın ranzasından geliyordu. Bekir yanına yaklaşıp, "Mehmet, ne oldu sana? Yoksa sen de mi hastasın?" diye sordu. Mehmet, "Her tarafım ağrıyor, dayanacak takatim kalmadı," dedi. Bekir, "Az önce Ahmet Dayı için revire çıkmasını söyledim gardiyana. Doktoru bekliyoruz. Ahmet Dayı revire çıkınca seni de söyleriz," dedi.

Bir süre sonra mazgal açıldı. "Ahmet Dayı, hazırlan, seni revire çıkarıyoruz," dedi gardiyan. Bekir hemen, "Gardiyan bey, Mehmet arkadaşımız da hasta, onu da revire çıkarır mısınız?" diye ekledi. "Tabii, o da hazırlansın, ikisini beraber çıkaralım," dedi gardiyan. Ahmet Dayı ile Mehmet beraber revire çıktılar.¹⁰

Bir süre sonra ikisi de koğuşa geri getirildi. Gardiyan, "Herkes hazırlansın, doktor gelip sizi test

¹⁰ Mevlüt Caymaz, 2024

yapacak," dedi. Doktor ve hemşire koğuşun kapısında bekleyip teker teker herkesi test ettiler ve ayrıldılar. Test sonuçları yarın çıkacaktı. Fakat o gece kimse uyuyamadı. Başka arkadaşların da inleme sesleri duyuldu. Demek ki bütün koğuş aynı hastalığa yakalanmıştı.

Bekir, sabah namazından sonra uyuyamamıştı. Kapının önünde test sonuçlarını beklerken düşüncelere daldı. Ailesine kavuşmayı hayal ederken bu hastalık nereden çıkmıştı? Sonra aklına imtihan geldi. Bu dünya imtihan yeriye ve herkes kendi konumları gereğince imtihan oluyordu. Önemli olan bu kısacık dünya hayatının imtihanını geçip ebedi yurt olan ahirette kurtuluşa ermekti, sabretmeliydi bu kadar beklemişken elbette Rabbi onu kurtuluşa erdirecekti.¹¹

Bir mazgal açıldı. Gardiyan, herkesin bahçeye çıkmasını istedi. Zaten kimse uyuyamamıştı. İki

¹¹ Mevlüt Caymaz, 2024

dakika içinde herkes bahçede hazır bulundu. İçeriye karantina elbisesiyle doktor girdi. Elinde test sonuçları vardı. "Arkadaşlar, hepiniz koronavirüse yakalanmışsınız. Ne yazık ki koğuşunuzu karantinaya alıyoruz. Gereken tedbirleri almamız gerekiyor," deyip çıktı. Karantina, bütün hakların askıya alındığı anlamına geliyordu. Başkalarına bulaşmasın diye karantina mecburdu.

Bekir'in tahliyesine az kalmıştı. Karantina süreci de elbet bitecekti. Sabırla beklerken birden mazgal açıldı. Gardiyan, "Bekir," diye seslendi. Zaten mazgalın önünde bekliyordu. Gardiyan elindeki poşeti uzatarak, "Al şu karantina elbisesini giy, psikolog seni çağırıyor," dedi. Bekir, elinde karantina elbisesiyle ne yapacağını şaşırmıştı. Bu normal bir şey değildi. Olumsuz bir şey olduğunu seziyordu ama neydi? Hemen karantina elbisesini giyip kimseye açılmayan kapıdan içeri girdi. Ama bu açılış hayra alamet değildi. Gardiyan, uzakta

durmasını ve bu şekilde psikoloğun yanına girmesini istedi.¹²

İçeri girdiğinde uzakta duran bir bayan psikolog, "Bekir bey, buyurun," dedi. "Psikolog hanım, sizin hiç hastanız var mıydı?" deyince Bekir beyninden vurulmuşa döndü. Babası hastaydı. Başka bir ilde iken babasının hastalığını gerekçe göstererek kendi memleketindeki cezaevine nakil olmuştu. Nakil haberini alınca tahliye olmuş kadar sevinmişti.

Artık yatalak olan babasını son bir defa görecekti. Annesi vefat ettiğinde yanında olamamıştı ama babası vefat ettiğinde en azından yanında olacak hayalini kurmuştu. "Babam," deyince, psikolog, "Başınız sağ olsun, babanız rahmetli olmuş," dedi ve odadan ayrıldı. Bekir, gözyaşları içinde koğuşuna geri götürüldü. Babasıyla helalleşme hayalini kurarken ölüm haberini almıştı. Koğuştaki arkadaşları Bekir'e teselli olmaya çalışıyorlardı ama

¹² Mevlüt Caymaz, 2024

teselli olmak mümkün mü? Bekir yetimdi, şimdi de öksüz kalmıştı. Gözyaşlarını silip metanetli olmaya çalıştı. Ölüm haktı, herkesin başındaydı. Er geç herkes onu tadacaktı. Önemli olan Allah'ın rızasını kazanmaktı. Eline Kur'an'ını alıp okumaya başladı. Babasının cenazesine katılmak istiyordu.

Son bir defa da olsa görmek istiyordu. Acaba bu mümkün müydü? Birden elindeki Kur'an'ı yatağının üstüne bırakıp kapıya vurarak gardiyana seslendi. Mazgal açıldı. Gardiyan, "Bekir, buyurun," deyince, "Gardiyan bey, müdür beye söyleyin, babamın cenazesine katılmak istiyorum," dedi. Gardiyan, "Tamam, müdür beyle görüşüp size haber vereceğim," deyip gitti.

Aradan on dakika geçmemişti ki mazgal açıldı. "Bekir, müdür bey dedi ki karantina sürecinde bu mümkün değil ama yine de savcıya bir dilekçe yaz, savcı bey olur derse götürürüz," dedi. Bekir hemen eline kâğıt kalemi alıp savcıya meramını yazdı ve babasına karşı son vazifesini yapmak istediğini

belirtti. İkinciye doğru gardiyan mazgalı açarak, "Bekir, dilekçenin cevabı geldi," deyip kâğıdı uzattı ve mahcup olmuş ama elinden bir şey gelmiyor dercesine oradan ayrıldı. Heyecanla dilekçeye baktı ve gün içinde ikinci hüsrânını yaşadı.

Cevap, "Karantina sürecinde olduğunuz için bu mümkün değildir," diyordu. Halbuki babasının köyü cezaevine kırk beş dakikalık mesafedeydi, çok umutluydu ama umutlarını söndürdüler. Boynu bükük Bekir, yatağın üzerindeki Kur'an'ı alarak kaldığı yerden okumaya devam etti. Rabbine sığındı, babasına dua etti. Artık babasına karşı yapılacak tek bir şey kalmıştı; o da tahliye olduğunda babasının kabrini ziyaret etmekte.

Karantinanın yirmi birinci gününde tekrar test yapıldı. Ertesi gün gelen test sonuçlarında bir arkadaşın testi pozitif çıkmıştı. Kim olduğunu kimse sormadı. Bu testin pozitif çıkması karantina sürecini bir hafta daha uzattı. Doktor, "Herkesin testi negatif çıkana kadar karantina devam edecek," dedi.

Karantina süreci çok çetin geçiyordu. Artık kimsenin takati kalmamıştı çünkü karantina süresince hiç kimse ailesiyle görüştürülmemişti. Bir hafta daha karantina süresinin uzatılması çok zorlarına gitmişti ama yapılacak bir şey yoktu. Hatta tahliyesi gelen bir arkadaş tahliye edilmemişti. Başkalarına bulaşmaması için bu gerekliydi. Bir hafta daha zor geçmişti ama sayılı günler gibi bu da geçmişti.¹³

Ve beklenen test günü gelmişti. Doktor her zamanki gibi koğuşun kapısında bekleyerek teker teker isimleri sayarak gelenlerin testlerini yaptı. Temenni dileklerinde bulunarak, "İnşallah herkesin testleri negatif çıkar," diyerek oradan ayrıldı. Ertesi gün erkenden gardiyan gelerek, "Arkadaşlar, maalesef yine bir arkadaşın testi pozitif çıktı," dedi. Bunu duyan koğuştaki herkesin boyunları büküldü. Sanki artık her şey bitti dercesine herkes olduğu yere yıkıldı. Bu defa başka bir arkadaşın testi pozitif çıkmıştı. Birden kendine güvenen biri gardiyana

¹³ Mevlüt Caymaz, 2024

seslenip, "Gardiyan bey, yeter artık, bizim takatimiz kalmadı.

Kimin testi pozitif çıkmışsa ismini söyleyin, aramızdan ayırsınlar. Bu işten kurtulalım, böyle olmaz," dedi. Çok ısrar edince gardiyan, testi pozitif çıkanın ismini söyleyince herkes şok oldu. Çünkü testi pozitif çıkan, ısrar edenin ta kendisiydi. O arkadaş mahcubiyetle boynunu büküp ranzasına çıktı. Ama diğer arkadaşlar onun durumunu yüzüne vurmadılar.¹⁴

Aradan iki saat geçmemişti ki koğuşun kapısı açıldı. Birden doktor içeri girdi. Herkes şaşkın, acaba doktor bu defa ne diyecek diye beklerken doktor söze girdi. "Arkadaşlar, size müjde vermeye geldim," dedi. Birden herkesin yüzündeki kara bulutlar yerine tebessümler belirdi. "Karantinanızı bitirdik, geçmiş olsun. Karantina süreciniz bir ayı bulacak. Bazen hastalığın kırıntıları kalabiliyor, o da

¹⁴ Mevlüt Caymaz, 2024

problem değil," dedi. Herkes sevinç gözyaşları döktü ve hep beraber doktoru alkış tufanına tuttular.

Yarım saat içinde herkes telefon görüşmesine çıktı. Koğuşa dönenler birbirlerine sarılarak ailelerinden aldıkları güzel haberleri paylaştılar. Bekir de babasının taziyesine gidememişti ama telefonun başında bekleyen eşi ve kardeşleriyle gözyaşları içinde hasret giderdi.

Bekir, karantina sürecinden iki ay sonra tahliye oldu. Tahliye haberini, Bekir'den bir gün önce tahliye olan arkadaşı Mehmet eşine bildirmişti. Eşi, sabah namazını kıldıktan sonra çocuklarını da alıp cezaevinin önünde heyecanla beklemeye başlamıştı. Bu bekleme hem tahliye olan hem de dışarıda onu dört gözle bekleyen için sanki hiç geçmeyecekmiş gibi geliyordu.

Ve mazgal Bekir için son defa açıldı. Gardiyan, "Bekir, buyurun, çabuk hazırlan, tahliye," dedi. Bekir gözyaşları içinde hazırlanıp kapıdan çıktı. İşlemlerinin ardından altı senedir hasret olduğu

ailesine gözyaşları içinde kavuştu. Dile kolay altı yıl. Bekir'in ilk işi, babasının mezarını ziyaret etmek oldu...

1.8. Çaresizlik İçinde Bir Çare: Aziz Ve Selim Amca

Aziz'in dişi günlerdir ağrıyordu. Her geçen gün acısı katlanılmaz hale gelmişti. Ağrı yüzünden geceleri uyuyamıyor, gündüzleri de işine odaklanamıyordu. En sonunda dayanma gücünü tamamen yitirmişti. Köyde diş ağrısı çekmek, doktora gitme imkânı olmayan insanlar için büyük bir çileydi. Aziz de bu çaresizliğin pençesine düşmüştü.

Bir gün, ağrıdan kıvranırken aklına arkadaşı Mehmet geldi. Mehmet'in de bir süre önce dişi ağrımıştı ve köydeki berbere gidip dişini çektirmişti. Mehmet, yaşadığı deneyimi anlatırken biraz endişeli ama sonunda ağrısından kurtulduğu için memnun bir ifadeyle bahsetmişti. Aziz, Mehmet'in bu sözlerinden cesaret alarak köyün berberi Selim Amca'ya gitmeye karar verdi.

Selim Amca, köyün en yaşlılarından biriydi. Yetmiş yaşını çoktan geçmiş, beli bükülmüş, gözleri hafifçe görmez olmuştu. Ama yılların verdiği tecrübeyle berberlik işini hâlâ sürdürüyordu. Aziz, acısını daha fazla çekemeyeceğine karar verip soluğu Selim Amca'nın dükkânını da aldı.

Selim Amca, işini yaparken içeri giren Aziz'i görünce duraksadı. Aziz'in yüzündeki acıyı fark etmişti. "Selim Amca, günlerdir dişim ağrıyor, artık dayanamıyorum. Ne olur şu dişimi çekiver," diye yalvardı Aziz.

Selim Amca, tereddütle başını salladı. "Evladım, bu benim işim değil. Diş çekmek öyle kolay bir iş değil, yanlış bir şey yaparım diye korkuyorum," dedi ama Aziz'in kararlı bakışları ve yalvarmaları karşısında daha fazla direnemedi.¹⁵

Sonunda, Aziz'i berber koltuğuna oturttu. "Yavrum, hangi dişin ağrıyor?" diye sordu. Aziz, ağrıyan dişini

¹⁵ Mevlüt Caymaz, 2024

göstererek, "Ha şu diş, Selim Amca," dedi. Selim Amca, derin bir nefes alarak eline bir taş ve bir demir parçası aldı. Aziz'in ağrıyan dişine vurmaya başladı. İlk darbe canını yakmıştı ama dayandı. İkinci darbe daha şiddetliydi. Üçüncü darbede Aziz, acının verdiği refleksle koltuktan fırlayıp kendini dışarı attı.

Dışarıda derin bir nefes alıp ağzını yokladı. Dişinin çekilip çekilmediğini anlamak için tükürdüğünde gözlerine inanamadı. Ağzında sadece bir değil, iki diş birden düşmüştü. Ağrıyan dişi ile birlikte yanındaki sağlam dişi de yerinden çıkmıştı. Aziz, şaşkınlıkla karışık bir üzüntü ve sevinç içinde ne yapacağını bilemedi.

Selim Amca, içeriden çıkıp Aziz'in yanına geldiğinde, "Evladım, kusura bakma, ağrıyan dişinle birlikte yanındaki sağlam dişi de çekmişim," dedi pişmanlıkla. Aziz ise bir an düşündü, sonra derin bir

nefes alarak, "Olsun Selim Amca, beni bu acıdan kurtardın ya, önemli değil," diye cevap verdi.¹⁶

Aziz, çaresizliğin getirdiği bir durumda işin ehli olmayan birine dişini çektirmişti ve bu ona pahalıya mal olmuştu. Ama sonunda, ağrısından kurtulduğu için biraz da olsa rahatlamıştı. Bu olay, köyde herkesin diline düştü ve uzun süre konuşuldu. Aziz ise yaşadığı bu tecrübeyi asla unutmadı ve her fırsatta "Sağlam dişten olduk ama en azından ağrımızdan da olduk," diyerek olayı gülümseyerek anlatır oldu.

1.9. Hikmetli Bir Şifa

Bazen insan çok aciz kalır, sebepler sukut eder. Hz. Yunus, Allah tarafından Nînive halkına peygamber olarak gönderilmiştir. Nînive halkı putperestti ve Allah'ın emirlerine uymuyordu. Hz. Yunus, onlara Allah'ın emirlerini tebliğ etti, ancak halk onu dinlemedi ve ona karşı çıktı. Bunun üzerine Hz.

¹⁶Mevlüt Caymaz, 2024

Yunus, Allah'ın emri olmadan kavmini terk etti ve bir gemiye bindi.

Gemi denizde fırtınaya tutuldu ve gemi batmak üzereydi. Gemidekiler, fırtınanın durması için gemiden birini denize atmaları gerektiğine karar verdiler ve kura çektiler. Kura Hz. Yunus'a çıktı ve onu denize attılar. Hz. Yunus, büyük bir balık tarafından yutuldu ve balığın karnında üç gün üç gece kaldı. Bu süre zarfında Allah'a dua edip tövbe etti. Allah, Yunus Peygamber'in duasını kabul etti ve balık onu kıyıya çıkardı. İşte öyle zaman gelir ki, sadece Allah'tan başka kimse insanı kurtuluşa erdiremez. Sebepleri halk edecek olan Allah'tır.¹⁷

Tahir'in her iki böbreği de iflas edecek duruma gelmişti. Gezmedik doktor bırakmamıştı. Böbrek nakli olması gerekiyordu ama ne yazık ki uygun bir nakil bulamamıştı. Tahir, gün geçtikçe ümitsizliğe kapılıyor, kendisini çıkmazda hissediyordu.

¹⁷ Mevlüt Caymaz, 2024

Bir gece kalktı, iki rekat gece namazını kılıp Rabbine sığındı. Ellerini açıp dua etmeye başladı. Hz. Yunus aklına geldi. Artık sebepler sukut etmişti ve ona sadece yardım edecek birisi vardı: Rabbi. Tahir, Rabbine sığındı, gözyaşları içinde içten dualar etti.

Ertesi sabah telefon sesiyle uyandı. Telefonun ucundaki arkadaşı Ali'ydi. Telefonu açtı. Hal hatırdan sonra, Ali, "Tahir, duyduğuma göre böbreklerin işlev görmüyor. Sana doğal bitkilerden ilaç yapan birini tavsiye edeceğim. Fakat başka bir ilde. İstersen git bir görün. Kaybedeceğin neyin var ki?" dedi. Tahir de gerçekten kaybedeceği bir şeyi olmadığını düşündü ve hiç zaman kaybetmeden ertesi gün yola koyuldu.¹⁸

Oraya vardığında başka insanların da beklediğini gördü. Sıra kendisine geldiğinde öğleni bulmuştu. Hekimin huzuruna çıktı. Hekim seksen yaşına

¹⁸ Mevlüt Caymaz, 2024

dayanmış, güler yüzüyle "Buyurun evladım, ne sıkıntın var?" diye sordu. Tahir, hastalığını anlatmaya başladı. Hekim iyice dinledikten sonra, Tahir'e dönüp, "Senin derdinin dermeni yeni doğum yapmış eşek sütünde.

Onu altı ay boyunca içeceksin," dedi. Tahir şaşırdı. "Bu da neyin nesi? Eşek sütü de nereden çıktı? Başka bir hayvanın sütü olsaydı olmaz mıydı? Mesela inek, keçi, koyun sütü olmaz mıydı?" diye düşündü. "Neyse, yeter ki iyileşeyim, gerekirse eşek sütünü hatta çiğ et bile yerim," diye karar verdi. Tahir, hekimle vedalaşıp dönüş yoluna girdi. Bu arada kara kara düşündü: "Eşek sütü tamam da, şimdi yeni doğum yapmış eşiği nerede bulacağım?"¹⁹

Eve geldiğinde akşam olmuştu. Eşi, anne ve babası dört gözle Tahir'den gelecek güzel haberi bekliyorlardı. Babası Celal Amca, "Oğlum Tahir, var

¹⁹ Mevlüt Caymaz, 2024

mı güzel haber?" diye sordu. "Var baba ama nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum," dedi Tahir. "Söyle oğlum, güzel haber olsun da hiç kıymeti yok," dedi babası. Tahir, "Baba, derdimizin devası yeni doğum yapmış eşek sütündeymiş," dedi. Celal Amca şaşırdı, "Yapma ya!" diye tepki verdi. "Hiç sorma baba, maalesef öyle," dedi Tahir. Celal Amca, "Canını sıkma evladım, derdinin dermanı belli oldu ya, Allah'ın izniyle eşek sütünü de buluruz," dedi.

Ertesi gün Celal Amca köy köy dolaşp yeni doğum yapmış eşığı aramaya çıktı. Üç köy dolaştı ama bulamadı. Bazı köylerde eşek vardı ama sütü yoktu. Bazı köylerde ise hiç eşek kalmamıştı. Herhalde eşeklerin soyu yavaş yavaş tükeniyordu. Eskiden köyde herkesin evinde bir eşek vardı. Teknoloji geliştiğı için eskisi gibi artık eşığe ihtiyaç kalmamıştı. Bu gidişle böyle giderse eşeklerin soyu da tükenecek herhalde. Celal Amca, "Son bir köy daha deneyeyim," diye düşündü.²⁰

²⁰ Mevlüt Caymaz, 2024

Köye girdiğinde, yolda yaşı ilerlemiş, elinde bastonuyla bir dede yürüyordu. Yanına yaklaşıp, "Selamünaleyküm dede," dedi. Dede yüzünü sesin geldiği yöne çevirip, "Ve aleykümselam," dedi. Dede, "Buyurun, nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu. Celal Amca, "Hiç sormayın dede, bize yeni doğum yapmış bir eşeğe ihtiyacımız var," dedi.

Dede şaşırdı. "Eşek tamam da yeni doğum yapmışını ne yapacaksınız?" dedi. Celal Amca, "Benim oğlumun şifası o eşeğin sütünde. Eğer yardımcı olursanız çok memnun oluruz," dedi. Dede, "Vallahi benim eşeğim yok ama bizim komşunun eşeği geçenlerde doğum yapmıştı. Gel beraber gidelim, verirse ne âlâ," dedi.²¹

Celal Amca büyük umut ve mutlulukla dedenin komşusuna giderler. Selam ve kelimelerden sonra, dede konuya girdi. "Komşu, bu arkadaşın senin yeni doğum yapmış eşeğine ihtiyacı var. Senin

²¹ Mevlüt Caymaz, 2024

eşek de yeni doğum yapmış. Vermek ister misin?" diye sordu. Adam, "Olur ama bu ona çok pahalıya mal olur," dedi. Celal Amca hemen devreye girdi. "Fiyatı ne ise ben onun on katını veririm," dedi. Adam biraz düşündükten sonra tebessüm ederek, "Yok ya, şaka yaptım, ben para mara istemem. Bari eşek işe yarasın," dedi ve ücretsiz eşiği Celal Amca'ya verdi.

Celal Amca mutluluktan ne diyeceğini şaşırdı. Çok teşekkür ederek eşiği ve bir de sıpasını alarak evin yolunu tuttu. Evdekiler şaşırdı. Bu kadar kısa sürede eşiği bulacağına inanamıyorlardı. Eşek ve sıpası için güzel bir yer ayarlandı, bol bol yem ve su verildi. Ertesi gün Celal Amca'nın eşi Ayşe Teyze eşiği sağdı ve sütü getirip oğulları Tahir'e içirdi. Tahir ilk içtiğinde süt kendisine tuhaf geldi ama zamanla alıştı. Bu tam altı ay sürdü.²²

²² Mevlüt Caymaz, 2024

Altı ayın sonunda Tahir, kontroller için doktora gitti. Doktor gerekli tahlilleri yaptıktan sonra gözlerine inanamadı. Doktor şaşırdı ve Tahir'e dönerek, "Sen ne yaptın Tahir Bey?" diye sordu. "Niye doktor bey?" diye karşılık verdi Tahir. "Tahir Bey, sen iyileşmişsin. Bunu nasıl yaptın?" diye sordu doktor. "Vallahi doktor bey, bu işin sırrı eşek sütünde," dedi Tahir.

Doktor, şaşkınlıkla Tahir'e baktı ve "Eşek sütü mü?" diye tekrar etti. Tahir gülümseyerek, "Evet doktor bey, eşek sütü. Doğal bir tedavi yöntemi olarak denedim ve Allah'a şükür ki işe yaradı," dedi. Doktor başını sallayarak, "Gerçekten inanılmaz. Bilim bazen çaresiz kalabiliyor ama doğal tedavi yöntemleri bazen mucizeler yaratabiliyor," dedi.²³

Tahir, bu deneyimi sayesinde, Allah'a olan inancının ve dualarının ne kadar güçlü olduğunu bir kez daha anladı. Ailesiyle birlikte bu mucizeyi

²³ Mevlüt Caymaz, 2024

kutladılar ve Tahir, sağığıına kavuşmanın mutluluğıyla Rabbine şükretmeye devam etti. Celal Amca, Ayşe Teyze ve diğler aile üyeleri de Tahir'in sağığıına kavuşmasından dolayı büyük sevinç yaşadılar.

Bu olay, Tahir ve ailesi için unutulmaz bir ders oldu: Allah'a sığınmanın ve duaların gücünün farkına varmak, en çaresiz anlarda bile umutlarını kaybetmemek gerektiğini gösterdi. Tahir, sağığıına kavuştuktan sonra, başkalarına da bu tecrübeyi anlatarak onların da dualarına ve Allah'a olan inançlarına sarılmalarını teşvik etti.

Böylece, Hz. Yunus'un kıssası ve Tahir'in hikayesi, insanların Allah'a olan inançlarının ne kadar önemli olduğunu, duaların gücünü ve umut etmenin ne kadar değerli olduğunu gösteren birer ibret vesikası olarak hatırlarda kaldı.

1.10. İsmailin Kurtuluşu Ve Aile Bağlarının Gücü

İsmail'in günlerdir canı çok sıkılıyordu. Eşi ve çocukları evden ayrılmıştı, nereye gittiklerini bilmiyordu. Bir insanın başına büyük bir sıkıntı geldiğinde, aklına başka bir şey gelmez. O gün ayakkabısının boyasını bile mesele etmez, çünkü daha önemli bir derdi vardır. Meselelerin önemini nasıl tayin edeceğiz?

Eğer bir kişi en sevdiği eşi ve çocukları evden ayrılmış ve nereye gittiklerini bilmiyorsa, herhalde bu meselenin önemi tartışılmaz.

İsmail, bir anlaşmazlık yüzünden eşi ve çocukları evden ayrılmıştı nereye gittiklerini bilmiyordu. Artık dayanma gücü kalmamıştı, eşi ve çocuklarını çok özliyordu. Bu özlem, onu zamanla içten içe kemiriyordu. Sokaklarda bir başına dolaşır olmuştu, mahalledeki çocuklar onu gördüklerinde kaçıyor,

büyükler ise üzülererek bakıyorlardı. Deli diye milletin diline düşmüştü.²⁴

İsmail'in babası Hasan Amca, oğlunun bu haline çok üzülmüyordu ve bir çare arıyordu. Bir arkadaşının tavsiyesi üzerine, o zamanlar Elazığ'da bulunan bir akıl hastanesine götürmesini tavsiye ettiler. O zamanlar Urfa'da ve çevre illerde deli olanlar genellikle oraya götürülürdü. Hatta çocuklar yaramazlık yaptığıında "Bunu Elazığ'a götürün" diye korkutulurdu.

Hasan Amca, İsmail'i alıp Elazığ yoluna düştü. O zamanlar Elazığ'a gidip gelmek öyle kolay bir iş değildi; yolculuk en az iki gün sürüyordu. Uzun ve zorlu bir yolculuktan sonra iki gün sonra Elazığ'a vardılar ve İsmail'i hastaneye yatırdılar. Hasan Amca, bir ay sonra ziyaretine gitmek üzere döndü. İsmail'i orada bırakmak Hasan Amca için çok zordu,

²⁴ Mevlüt Caymaz, 2024

ama başka çareleri de yoktu. İsmail'in sağlığı ve mutluluğu için bu gerekliydi.

Daha bir ay olmamıştı ki, Hasan Amca'nın komşusu Vahap koşarak geldi. "Hasan, Hasan!" diye seslendi. Hasan Amca, "Ne oldu komşu?" diye sordu.

Vahap, "Senin oğlun İsmail, hastaneden kaçmış. Urfa kalesine çıkmış. Bir mancınığın (tarihi kale burcu) ta tepesine çıkmış ve oradan kimse indiremiyor." dedi.

Hasan Amca ile komşusu Vahap, koşar adımlarla Balıklıgöl'e vardılar. Bir de ne görsünler, bütün Urfa ahalisi orada toplanmış, hatta vali bey de oraya gelmişti. Kimse İsmail'i indiremiyordu. Hasan Amca, mancınığın dibine kadar geldi ve oğlu İsmail'e seslendi: "Oğlum İsmail'im, ne olur oradan in." Ama İsmail hiç oralı olmadı. Babası Hasan Amca

boynunu bükerek geri geldi ve bir köşede sessiz sessiz gözyaşı dökmeye başladı.²⁵

Orada kıvrak zekalı biri olan Murat devreye girdi. "Arkadaşlar, ben İsmail'i oradan indirecek çözümü buldum." dedi. Hemen herkes ona döndü. Vali bey devreye girerek, "Neymiş senin çözümün evladım?" diye sordu.

Murat, "Sayın valim, çözüm İsmail'in dilinden anlayacak onun gibi birisi lazım." dedi. Hemen birisi aklına geldi: "Bizim bir komşumuz var, aynen İsmail gibi. Adı Seyfo. Isotçu Seyfo derler ona, isotu çok sevdiği ve çok yediği için bu isim verilmişti." Hemen gidip Isotçu Seyfo'yu getirdiler.

Seyfo'ya, "Sen bu İsmail'i bu mancınıktan indirebilir misin?" diye sordular. Seyfo, "Allah'ın izni ile indiririm." dedi. Seyfo, yeni isot yemişti ve enerjisini de almıştı. "Hemen bana bir jilet getirin." dedi. Birisi koşarak Balıklıgöl'ün karşısındaki bakkaldan bir

²⁵ Mevlüt Caymaz, 2024

kutu jilet aldı ve getirdi. Herkes merak etti. Seyfo acaba jileti ne yapacak? Bu jiletle İsmail'i mancınıktan nasıl indirecek?

Seyfo, jilet kutusunu açtı ve oradan bir jilet çıkardı. Mancınığın dibine geldi ve avazı çıktığı kadar bağırdı: "İsmail! Bana bak, eğer hemen oradan inmezsen şu elimdeki jiletle bu mancınığı keseceğim!" İsmail, birden derin uykudan uyanmış gibi irkildi. "Yapma Seyfo kardeş, hemen iniyorum!" dedi ve mancınıktan indi.

İsmail ile babası kucaklaştılar. Urfa halkı da bu tablo karşısında hem şaşkına döndü hem de mutlu oldu. Bu olayı duyan İsmail'in eşi ve çocukları da oraya geldiler ve İsmail'e sarıldılar.²⁶

İsmail'in kaçıışı ve yaşadığı bu olay, halk arasında uzun süre konuşuldu. Herkes, Seyfo'nun kıvrak zekâsı ve İsmail'in kurtuluş hikayesini anlattı. İsmail'in ailesi, onu yeniden yanlarına aldılar ve

²⁶ Mevlüt Caymaz, 2024

birlikte hayatlarına devam ettiler. İsmail'in bu tecrübesi, ona ve ailesine büyük bir ders oldu. Birbirlerine daha sıkı bağlandılar ve hayatlarının geri kalanında birbirlerine daha anlayışlı ve sabırlı davranmaya çalıştılar.

Hasan Amca ise oğlunun sağlıklı ve mutlu olduğunu görmekten dolayı çok mutluydu. İsmail'in çocukları da babalarını yeniden kazandıkları için çok sevinçliydi. Aile, bu zorlu dönemi geride bırakırken, dostlarının ve komşularının desteğini de unutmadılar. Özellikle Seyfo'nun cesur ve zekice müdahalesi, aile için unutulmaz bir iyilik olarak kaldı.

Hikâye, Urfa'nın her köşesinde anlatıldı, her türlü zorluğun üstesinden gelebilecek birlik ve beraberliğin önemini hatırlattı. İsmail, ailesiyle birlikte yeniden hayata tutunurken, Urfa halkı da bu hikayeyi yıllar boyu nesilden nesile aktardı.²⁷

²⁷ Mevlüt Caymaz, 2024

1.11. Gülemin Hayali

Gülem dokuz yaşındaydı. Ailenin dokuz kardeşin en küçüğüydü. Yedi erkek kardeşi ve bir ablası vardı. Ablası ve beş erkek kardeşi evlenip evden ayrılmışlardı. Geriye iki bekar abisi ve Gülem kalmıştı. Annesi hastaydı, bu yüzden Gülem okuldan geldikten sonra ev işleriyle uğraşıyordu. Okumayı çok seviyordu ve öğretmen olmak istiyordu. Okulunu hiç aksatmazdı, dördüncü sınıfa gidiyordu ve öğretmenleri ondan çok memnundu, çünkü çok başarılı bir öğrenciydi.²⁸

Günlerden bir gün, Gülem okuldan döndükten sonra babası Mehmet Amca onu yanına çağırdı. Kısa, kıvrıcık saçlarını okşayarak, "Kızım Gülem, sana bir şey diyeceğim," dedi. Gülem, "Buyurun babam," diye yanıtladı. Babası derin bir nefes aldı ve konuştu: "Kızım, biliyorum sen okulu çok seviyorsun ve öğretmen olmak istiyorsun. Fakat

²⁸ Mevlüt Caymaz, 2024

annen hasta ve evde ona yardımcı olacak kimse yok. Seni okuldan almak zorundayız."

Gülem, neye uğradığını şaşırdı. Sanki başından kaynar sular dökülüyordu. Gözyaşları içinde babasına yalvardı, "Babacığım lütfen, ben okuldan ayrılmak istemiyorum. Okuyup öğretmen olmak istiyorum." Ancak babası kararlıydı ve Gülem'i okuldan aldı.

Gülem günlerce gözyaşı döktü. Öğretmenleri bile babasına ricada bulundu, ama sonuç alınamadı. Dokuz yaşındaki Gülem, narin ve cılız bedeniyle bir ailenin çetin yükünü üstlendi.

Yemek yapmayı bile bilmeyen Gülem, yemek yapmaya, üç ineği sağmaya, evi süpürmeye başladı. Eline geçen kitapları ve gazeteleri okuyarak kendini geliştirmeye çalışıyordu. Ev işleri

dışında babasına yardım etmek için tarlaya gidiyordu.²⁹

Elma ve kayısı topluyor, tütün diziyor, çapa yapıyordu. İki yıl içinde yirmi yaşındaki bir genç kızın yapacağı işleri yapar hale geldi. On bir yaşına geldiğinde, tarlaya giderken kalbinin çok hızlı çarptığını fark etti. Tarlada halsizleşip yere yığıldı. Babası ve abileri hemen yanına koştu, onu at arabasıyla ilçenin hastanesine götürdüler.

Tahliller yapıldıktan sonra doktor, Gülem'in abilerini ve babasını çağırdı. "Mehmet Amca, kızınızın kalbi olağan dışı bir şekilde çarpıyor. Burada müdahale edemeyiz. Onu Ankara'ya götürmeniz gerekiyor," dedi. Mehmet Amca çok üzülmüştü. Hanımı hastaydı, evin bütün yükü omuzlarında olan minik kızı da hastaydı.³⁰

²⁹ Mevlüt Caymaz, 2024

³⁰ Mevlüt Caymaz, 2024

Eve geldikten sonra ortanca oğlunu çağırarak, "Oğlum Vural, bu iş sana düştü. Kız kardeşini Ankara'ya sen götüreceksin," dedi. Vural, "Tamam baba, emrin başım üstüne," diye yanıtladı. Ertesi gün Vural, Ankara'ya biri kendisi, diğeri de kız kardeşi için iki bilet aldı ve yola koyuldular.³¹

Ankara'ya varıp hastanenin yolunu tuttular. İlk gün randevu aldılar, ertesi gün muayene ve tahliller yapıldı. Doktor, "Kız kardeşinizin kalbi olağan dışı çarpıyor. Ameliyat olması gerekiyor ama yaşı küçük. On sekiz yaşına geldiğinde getirin, ameliyat yapalım. Şimdi risklidir," dedi.

Bazı tavsiyelerde bulunup onları yolcu etti. Vural ve Gülem memlekete geri döndüler. Mehmet Amca, dört gözle onları bekliyordu. Akşama doğru Vural ve Gülem sokağın başında göründü. Mehmet Amca, evin balkonundan onları görünce hemen aşağı indi ve kapıda karşıladı. "Oğlum Vural, kardeşinin

³¹ Mevlüt Caymaz, 2024

durumu nasıl?" diye sordu. Vural, doktorun dediklerini birer birer anlattı. Mehmet Amca, gözlerinde iki damla yaşla Gülem'e sarıldı.

Gülem, hem hastalıkla boğuşuyor hem de ev işlerini yapmaya devam ediyordu. Bazen dayanamayıp yere yığılıyordu. İki yıldır kimseyle konuşmayan annesi, kızının bu haline dayanamayarak birden "Kızım, biricik Gülem'im," dedi. Yere yığılmış olan Gülem, hastalığını unutup annesinin konuşması karşısında ayağa kalktı ve annesine sarıldı. Anne kız, gözyaşları içinde birbirine sarıldılar. İki yıl boyunca konuşmayan Hüsne Hanım, bu mucizevi an sayesinde konuşmaya başlamıştı.

Mehmet Amca ve oğulları eve geldiklerinde evde farklı bir havanın olduğunu hissettiler. Gülem'in gözleri gülüyordu. Hüsne Hanım, "Hoş geldin bey, hoş geldiniz yavrularım," deyince Mehmet Amca ve oğulları şaşkınlıkla hemen Hüsne Hanım'a

sarıldılar. İki yıldır hiç kimseyle konuşmayan Hüsne Hanım'ın bu dönüşü onları çok mutlu etmişti.³²

Artık Hüsne Hanım konuşuyordu ve kızına elinden geldiği kadar yardımcı oluyordu. Gülem'in kalp çarpıntıları bazen yanında duran biri tarafından rahatlıkla duyuluyordu. En büyük hayali, okuyup öğretmen olmaktı. Bu hayali gerçekleştirmeyince başka bir hayal kurmaya başlamıştı: "Ben öğretmen olamadım ama inşallah Rabbim kısmetime bir öğretmen çıkarır." Yıllar geçti,

Gülem on sekiz yaşına girdi. Babası Mehmet Amca, oğlu Vural ve kızı Gülem'i huzuruna çağırarak, "Oğlum Vural, kardeşin Gülem on sekiz yaşına girdi. Artık ameliyat olabiliriz. Hemen Ankara biletlerinizi alın, gidin," dedi. Vural, kardeşi Gülem'i alarak Ankara yolunu tuttu. İki gün sonra muayene

³² Mevlüt Caymaz, 2024

ve tahlillerin ardından doktor, "Gençler, ameliyat yapacağız. Fakat bir riskimiz var."³³

Eğer bu riski alacaksanız ameliyat yaparız," dedi. Vural, "Doktor bey, bu risk nedir?" diye sordu. Doktor, "Ameliyat sırasında en ufak bir kaydırma Gülem'in hayatına mal olabilir," dedi. "İsterseniz biraz düşünün," diye ekledi. Vural, "Doktor bey, yarım saat düşünelim, size kararımızı bildirelim," dedi. Hastanenin bahçesinde oturup düşünmeye başladılar.

On dakika geçmeden Gülem, abisi Vural'ın yanına sokularak, "Abi, ben ameliyat olmak istiyorum. Artık dayanamıyorum, ne olacaksa olsun," dedi. Vural, kardeşinin kararına boyun eğerek, doktorun huzuruna çıktı. "Doktor bey, kararımızı verdik. Ameliyat olacağız," dedi. Doktor, "O zaman yarın saat dokuzda hazır olun, ameliyat edeceğiz," dedi.

³³ Mevlüt Caymaz, 2024

O gece ne Gülem ne de Vural uyuyabildi. Sabah namazını kılıp Rablerine sığındılar. Saat dokuzda Gülem ameliyata alındı. Abisi beş saat boyunca ameliyathane kapısında bekledi. Beş saat sonra kapı açıldığında, doktorun yüzündeki tebessümden ameliyatın iyi geçtiğini anladı.³⁴

Hemen doktora yaklaşıp, "Doktor bey, kardeşim nasıl oldu?" diye sordu. Doktor, "Ameliyat çok başarılı geçti. Geçmiş olsun. Bir hafta sonra taburcu olacaksınız," dedi. Vural sevinçten havaya uçu, doktora teşekkür etti. İki saat sonra kardeşi Gülem'in yanına çıktı. Gülem'in güler yüzü onu daha da mutlu etti. Bir hafta hızla geçti. Vural, bir gün öncesinde otogardan biletleri ayarladı.

Ertesi gün kardeşi Gülem'i alıp yola koyuldu. Eve vardıklarında bu kez babalarını kapının önünde bulamadılar. Babaları Mehmet Amca tarlaya gitmişti. Annesi Hüsne onları bekliyordu. Hüsne,

³⁴ Mevlüt Caymaz, 2024

"Yavrularım," deyip onlara sarıldı. Güzel haberleri paylaştılar. Akşam olunca Mehmet Amca ve oğulları tarladan döndü.

Evin kapısında kızını görünce heyecandan ne yapacağını şaşırdı. Bu kez Gülem babasından önce davranarak, "Baba, ben iyileştim," dedi. Mehmet Amca mutluluk gözyaşları dökerek kızına sarıldı. Bu güzel haber herkesi mutlu etmişti.

Aradan üç yıl geçmişti. Gülem'in bir kısmeti çıkmıştı. Daha önce de gelenler olmuştu ama hiç kimseyi kabul etmemişti. Bu kez farklıydı. Bir öğretmen Gülem'e talip olmuştu. Akşam Gülem'i görmeye geleceklerdi. Akşam olduğunda, Gülem'in talibi içeri girdiğinde Gülem uzaktan ona merakla bakıyordu. Gülem, kahveleri kaynatıp talibi Mevlüt'e ikram ederken heyecandan elleri titriyordu. Kahveler içilip ayrıldılar.³⁵

³⁵ Mevlüt Caymaz, 2024

Mevlüt, Gülem'i görür görmez kalbi ısınmıştı. İki gün düşündükten sonra kararını verdi. Gülem'in ailesine haber saldı ve kararının olumlu olduğunu, anne ve babasının da gelip görmesini, rızalarını almak istediğini belirtti.

Gülem'in annesi Hüsne Hanım, kızını çağırdı. "Kızım, kararın nedir? Seni görmeye gelen öğretmen seni beğenmiş," dedi. Gülem, "Anne, yarına kadar düşüneyim, o zaman kararımı vereyim," dedi. Annesi de kabul etti. Gülem o akşam düşündü ve hayalindeki bir öğretmenle evlenmekti.

Gülemin talibi de bir öğretmendi. Bu işte bir hikmet vardır diyerek ertesi gün annesine kararının olumlu olduğunu belirtti. Mevlüt'ün ailesi gelip Gülem'i gördüler ve onlar da Gülem'i beğendiler. Kısa bir süre içinde nişan yapıldı ve üç ay sonra düğün oldu. Böylece Gülem'in hayali mutlu bir sona ulaştı.

1.12. İmtihanlarla Dolup Taşan Dünya Hayatı: Emirhan'ın Hikâyesi

Dünya hayatı, kısacık ve imtihanlarla doludur. Bu imtihanların biteceğini düşünenler yanılıyor. Dünyaya geliş amacımız imtihandır. Herkes kendi konumuna göre imtihana tabi tutulur ve tabi tutulacaktır. Rabbimiz, kimimizi mal mülk ile, kimimizi çoluk çocuk ile, kimimizi hastalık ile ve başka şeylerle imtihan eder. Eğer sabredersek mükâfatını alırız. Ancak Allah muhafaza, sabretmeyip şikayet edersek, kaybederiz. Ebedi hayatı kaybetme riskiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Emirhan, 44 yaşında, iki erkek çocuğu olan bir adamdı. Üç yıldır hasta yatakta yatıyordu; akciğer kanserine yakalanmıştı. Gençliğinde yanlış arkadaşlık kurbanı olmuştu. Arkadaşları ona sigara ikram ederek, "Bir tane de bir şey olmaz," deyip başlamışlardı.

Bu "birler ikiye, ikiler üçe ve sonunda günlük bir paket sigaraya dönüşmüştü. Bir daha da bırakamamıştı. Yaş ilerledikçe sigaranın etkisi ortaya çıkmış, nefes alıp vermekte zorlanmaya başlamıştı. Çocuklarının rızkını temin etmek için inşaatta çalışıyordu. Okumamıştı.³⁶

Daha doğrusu ailesi okumasını çok istemişti ama o yanlış arkadaş seçiminden dolayı okulu bırakmıştı. Ailesi maddi olarak pekiyi durumda değildi.

Emirhan'ın babası Ali Amca, oğlu dışarıda başıboş gezmesin diye amcası Selçuk'un yanına inşaata çırak olarak gönderdi. Emirhan, on yedi yaşlarındaydı ve amcasının yanında duvar örmeyi öğrenmeye çalışıyordu. İnşaatta çalışmak her yiğidin harcı değildi ama bir işe ihtiyacı vardı. İnşaattaki zorlukları görünce kafasına dank etmişti. Ancak artık iş işten geçmişti. "Bari bir meslek öğreneyim, rızkımı kazanayım, kimseye muhtaç

³⁶ Mevlüt Caymaz, 2024

olmayayım," diyordu. Zararın neresinden dönülse kâr diyerek yaklaşık üç yıl amcası Selçuk'un yanında çalıştı. Amcası ona hem duvar örmeyi öğretti hem de hayat dersi verdi.

Selçuk bir gün inşaatta duvar örerken yeğeni Emirhan'a seslendi: "Yeğenim Emirhan, hele bir bak." Emirhan hemen amcasının yanına gelerek, "Buyurun amca," dedi. Selçuk, "Bu binanın sağlamlığını nasıl test ederiz?" diye sordu. Emirhan, "Tabii ki temeline bakarak, değil mi amca?" diye cevap verdi.

Selçuk başını sallayarak onayladı. "Peki, duvarların sağlam olması için ne yaparız?" diye sordu. Emirhan, "Tuğlaları nizami bir şekilde yerleştiririz, aralarına harç koyarız ve daha sonra terazi ile ölçerek duvarın yamuk olup olmadığını kontrol ederiz. Varsa bir yamukluk hemen düzeltiriz," dedi. Selçuk, "Bir binayı depremlerden ve sellerden koruyan onun temelidir.

Temel ne kadar sağlam olursa bina da o kadar sağlam olur. İşte, insanın hayatı da bu şekildedir. Nasıl ki bu hassasiyeti duvar için gösteriyorsak, hayatımız için de aynı hassasiyeti göstermeliyiz. Zaman zaman kendimizi sorgulamalıyız. Örneğin Japonlar, senenin iki ayını bir yere kapanıp kendi işleri ile alakalı muhasebe yaparlar. Bu bir uçak fabrikası ise, fabrikanın yetkilileri ve yöneticileri bir otele ya da bir yer kiralarlar.

Orada yaklaşık iki ay muhasebe yaparlar. Nerede idik, nereye geldik, kâr ve zararı karşılaştırırlar. Eğer kârda iseler bu kârı daha da artırmak için ne yaparız, ya da zarar etmiş iseler bu zararı nasıl giderebiliriz, onun çözüm yollarını araştırırlar. Tabii bu sadece kâr veya zararla alakalı değil, aynı zamanda teknolojik ilerlemeyi de göz önüne alırlar, onu da değerlendirirler.

Biz de aynı şekilde bir muhasebe yapmalıyız. Varsa bir hata ve kusurumuz, hemen onu düzeltmeliyiz. Yoksa o hata büyür ve artık onunla baş edemeyiz.

Bazen bir hata insanın hayatına mal olabilir.³⁷ Sen, sen ol, hatalarını zamanında müdahale et. Müdahale et ki, senin hayatın mahvolmasın," dedi. Emirhan kulaklarını açmış, pür dikkatle dinliyordu. Ancak genç yaşta başlamış olduğu sigarayı bir türlü bırakamıyordu.³⁸

Emirhan yirmi yaşına geldiğinde, askerlik kağıdı geldi ve askere gitti. On sekiz aylık vatan görevini tamamladıktan sonra eve döndü. Bir süre dinlendikten sonra tekrar inşaata, duvar ustası olarak çalışmaya devam etti. Artık rızkını temin edebiliyordu.

Bir gün, Emirhan'ın babası Ali, hanımı Fatma ile istişare etti. Komşularının bir kızı vardı; onu oğulları Emirhan'a istemeye karar verdiler. Akşam olunca Emirhan yorgun bir şekilde işten döndü. Annesi Fatma Hanım konuyu açtı.

³⁷ Mevlüt Caymaz, 2024

Zaten Emirhan da böyle hayırlı bir iş için annesiyle konuşma niyetindeydi ama utandığı için bir türlü konuyu açamamıştı. Fatma Hanım, "Oğlum, babanla istişare ettik, senin artık evlenme çağı gelmiş. Komşumuzun güzel bir kızı var, Zeynep. Zeynep kapı komşularımızın kızı.

Ona görücü olarak gitmeye karar verdik. Ne dersin? Tabii, senin de rızan önemlidir," dedi. Emirhan çok mutlu oldu ve anne babasının bu güzel kararını onayladı.

Ertesi gün komşularına haber saldılar ve akşam olunca görücüye gittiler. Çay ve kahveler içildikten sonra, Emirhan'ın babası Ali Amca, Zeynep'in babası Hamza Bey'e dönerek söze girdi: "Komşu, biz bugün hayırlı bir iş için burada bulunuyoruz. Kızınız Zeynep'i oğlumuz Emirhan'a istemeye geldik." Hamza Bey, "Hayırlısı ise olur inşallah, kararımızı daha sonra size iletiriz," dedi. Selamlaşarak ayrıldılar. İki gün geçtikten sonra, Zeynep'in annesi Rukiye Hanım, Emirhan'ın annesi

Fatma Hanım'a haber saldı ve kararlarının olumlu olduğunu söyledi. Emirhan, ailesiyle beraber Zeynep'i istemeye gitti. Söz ve nişan işlemleri tamamlandıktan sonra düğün beş ay sonra yapıldı.

Zeynep ile Emirhan mutlu bir aile ortamında yaşamaya devam ettiler. İki sene sonra bir erkek çocukları dünyaya geldi ve Emirhan, babasının ismini koydu: Ali. Ali'den üç yıl sonra Allah onlara bir erkek çocuk daha nasip etti. Bu defa Zeynep, "Birinci oğlumuzun ismini senin babanın ismi koyduk. Bunun adına ben koyacağım, Hamza olsun," dedi. Emirhan da mutlu oldu ve Zeynep'in bu kararını kabul etti.

Aradan yıllar geçti, çocuklar büyüdü ve okula başladılar. Emirhan her zamanki gibi inşaatta çalışmaya devam ediyordu. Bir gün inşaatta çalışırken çok yorulduğunu ve nefes alıp vermekte zorlandığını fark etti. "Herhalde çok yoruldum," diye düşündü. Biraz dinlenirsem geçer diye düşündü ama nafile; yarım saat dinlenmesine rağmen

rahatsızlığı geçmedi. Arkadaşlarına seslendi ve hemen ambulans çağırdılar. Emirhan hastaneye kaldırıldı. Eşi Zeynep Hanım da hastaneye haber verildi ve hemen geldi. Muayene ve tahlillerden sonra doktorun yanına çıktılar.³⁹

Doktor tahlillere baktıktan sonra kafasını sallayarak, "Emirhan Bey, siz ne yapmışsınız böyle?" dedi. Emirhan şaşkınlıkla, "Doktor Bey, ben ne yapmışım?" diye sordu. Doktor, "Siz sigara içe içe ciğerlerinizi iflas ettirme noktasına getirmişsiniz," dedi. Emirhan, "Peki doktor bey, bunun bir çaresi, bir ilacı yok mu?" diye sordu. Doktor, "Biz elimizden geleni yapacağız. Gerisi Allah'a ve size kalmış," dedi. Emirhan, "Bana da mı iş düşüyor?" diye sordu. Doktor, "Evet, hemen sigarayı bırakacaksınız," dedi.

Emirhan yıllardır sigarayı bırakmak istemiş ama bir türlü başaramamıştı. Yıllar önce amcasının tavsiyesi aklına geldi ama dinlememişti. Çok

³⁹ Mevlüt Caymaz, 2024

pişmandı; yanlış arkadaş ortamına kurban gitmişti ve günahının acısını çekiyordu. Emirhan, bu imtihanı şikayet etmeden sabırla geçirmeye karar verdi ve Rabbine sığındı.⁴⁰

Zeynep de çok üzölmüştü. Emirhan'a dönerek, "Ben sana yıllardır bu illeti bırak demiştim ama sen beni hiç dinlemedin," dedi.

Doktor, "Bir hafta sonra gelin, kemoterapiye başlayacağız," dedi. Emirhan kemoterapi tedavisine başladı. Bu arada sigarayı da bıraktı; bu ona ders olmuştu. Tedavi süreci üç yıl sürdü ve Emirhan Allah'ın izniyle iyileşti. Hayatına kaldığı yerden mutlu bir şekilde devam etti.

Bu hikâye, hayatın her anının bir imtihan olduğunu ve sabırla, metanetle bu imtihanlara göğüs gerildiğinde Allah'ın mükafatının ne kadar büyük olduğunu anlatır. Her zorlukta bir kolaylık vardır ve her imtihan, bizi daha güçlü ve daha olgun bir insan

⁴⁰ Mevlüt Caymaz, 2024

yapar. Hayatta karşılaşılan her zorluk, aslında birer sınavdır ve bu sınavları sabırla geçmek, insanın manevi yolculuğunda ilerlemesini sağlar.

2.13. Yusufun Büyük Hayali: Direksiyon Başında Bir Hayat

Yusuf, askerlik görevini tamamladıktan sonra memleketi Adıyaman'a dönmüştü. Askerlik yıllarının ardından genç bir adam olarak, kafasında tek bir büyük hayal vardı: otobüs kaptanı olmak. 1965 yılında Adıyaman'da yaşam zordu ve şehirde yalnızca birkaç otobüs bulunuyordu. Yusuf'un hayalini gerçekleştirebilmesi için ilk adımı, ehliyet almaktı. Ancak o dönemde Adıyaman'da ehliyet sınavı yapılmıyordu; en yakın sınav merkezleri Şanlıurfa veya Malatya'daydı. Yusuf, Malatya'yı tercih etti ve bir gün yola koyularak Malatya'ya gitti, ehliyet başvurusunu yaptı ve Adıyaman'a geri döndü.⁴¹

⁴¹ Mevlüt Caymaz, 2024

Adıyaman'a döner dönmez iş arayışına başladı. Şehirde Kayaoğlu adında küçük bir otobüs firması vardı ve bu firmanın toplamda üç otobüsü bulunuyordu. Yusuf, bu firmaya muavin olarak başvurdu. Şansına, başvurusu kabul edildi ve böylece Yusuf, otobüs kaptanlığı hayaline bir adım daha yaklaşmış oldu.⁴²

Yusuf'un ilk seferi Maraş'a oldu. Otobüsün muavini olarak çalışmak, onun için tamamen yeni bir deneyimdi ve bu yüzden ilk başlarda biraz zorlandı. Ancak zamanla işi öğrenmeye ve zorlukların üstesinden gelmeye başladı. İlk seferin ardından ikinci seferi İstanbul'a oldu. Yusuf, İstanbul'u çok merak ediyordu ve nihayetinde bu büyük şehri görme fırsatı buldu. İstanbul'un büyüklüğü ve hareketliliği karşısında büyülendi.

Günler geçtikçe seferler arttı ve Yusuf da muavinlik işinde ustalaştı. Kaptan Abuzer, Yusuf'un işindeki

⁴² Mevlüt Caymaz, 2024

azmini ve yeteneğini fark etti ve zaman zaman uygun yerlerde Yusuf'un otobüsü kullanmasına izin verdi. Bu, Yusuf'un sürüş becerilerini geliştirmesine büyük katkı sağladı ve kısa sürede ehliyet almasına vesile oldu.

Ehliyet sınavı günü geldiğinde, Yusuf bir gün öncesinden Malatya'ya gidip bir akrabasının evine misafir oldu. Ertesi gün heyecanla sınava girdi ve başarıyla geçti. Bir hafta sonra Malatya'ya geri dönerek ehliyetini aldı ve Adıyaman'a döndü. Yusuf, sevincinden havalara uçuyordu. Ehliyetini alır almaz doğruca otobüs firmasına gidip bu sevincini arkadaşlarıyla paylaştı.

Kayaoğlu firmasında o dönemde bir kaptan ihtiyacı vardı. Yusuf'un ehliyet aldığını öğrenen firma sahipleri, onu hemen kaptan olarak işe aldılar. Artık Yusuf, sadece bir muavin değil, bir kaptandı. Akşam eve döndüğünde, annesi ve babası tahtın üzerinde oturuyorlardı. Yusuf, onların ellerini öptü ve sevinçli haberi onlarla paylaştı. Anne ve babası

da bu haberle çok mutlu oldular. Yusuf, artık otobüs kaptanı olmuştu ve ilk seferine çıkmanın heyecanını yaşıyordu.

İlk seferi, ehliyetini aldığı şehir olan Malatya'ya olacaktı. Sabah saat dokuzda ilk seferine çıktı ve kazasız belasız gidip geldi.⁴³

Her geçen gün Yusuf, işinde daha da ustalaştı ve seferler artmaya başladı. Kaptanlıkta ikinci senesini doldurduğunda, hayatının bir diğer önemli adımını atmaya karar verdi: evlenmek. Daha önce görüp beğendiği bir akrabasının kızı olan Zeliha ile evlenmek istiyordu.⁴⁴

Aileler tanıştı ve kısa sürede nişan yapıldı. Yusuf ile Zeliha, görkemli bir düğünle evlendiler. Mutlu bir aile hayatları başlamıştı. Ancak bir kaptanla evlenmek kolay değildi; bazen uzun yol seferlerine çıktığında iki veya üç gün evden uzak kalabiliyordu.

⁴⁴ Mevlüt Caymaz, 2024

Zeliha, bu duruma alıştı ve Yusuf'u her seferinde güler yüzle uğurladı ve karşıladı. Yusuf, hedefine ulaşmıştı ve bu ona yetiyordu. Zamanla Yusuf ve Zeliha'nın iki oğlu ve iki kızı dünyaya geldi. Yusuf, çocuklarına ve eşine düşkün bir babaydı, fakat işinin zorlukları nedeniyle onlarla fazla vakit geçiremiyordu. Yine de, her fırsatta ailesiyle vakit geçirmeye özen gösterdi.

Yıllar geçse de Yusuf kaptanlığı bırakmadı. Otobüs sürmek onun için bir işten çok, bir tutku ve yaşam tarzıydı. Ancak kaptanlığının 20. senesinde Yusuf'un hayatı dramatik bir şekilde değişti. Yine bir sefere çıkmıştı. Adıyaman'ın sınırlarını henüz geçmemişti ki dizlerinde bir ağrı hissetmeye başladı.

Önceleri bu ağrının geçici olduğunu düşünerek yola devam etti, ancak ağrılar giderek şiddetlendi ve sonunda dizleri tutmaz hale geldi. Yusuf, otobüsü kenara çekip kendini dışarı attı ve asfaltın üzerine yığıldı. Dizleri artık işlevini yitirmişti. Yusuf avazı

çıktığı kadar bağıırıyordu. Otobüsteki yolcular hemen yardımına koştu, ancak kimsenin yapabileceği bir şey yoktu. Derhal ambulans çağırdılar. Ambulans geldiğinde, Yusuf acı içinde kıvranıyordu.

Ambulansla hastaneye yetiştirildi. Yusuf, acil serviste ağrılarından dolayı sürekli hemşirelere ve doktora sesleniyordu. Ayağının filmini çekertirmek için götürüldü ve film çekildi. Ancak Yusuf hala acıyla bağıırıyordu. Doktor yukarıdan aşağıya inip bu seslerin sebebini sordu. Yusuf, "Ben ayağımı hissedemiyorum, bana yardım edin," dedi. Doktor filmleri inceledi ve Yusuf'un hemen anjiyo yapılması gerektiğini söyledi.⁴⁵

Yusuf, daha önce damar tıkanıklığından dolayı iki defa anjiyo olmuş ve bacağına stent takılmıştı. Bir süre sonra Yusuf'un bacağı siyaha dönmeye başladı. Doktor, "Yusuf, damarların tıkanığı için

⁴⁵ Mevlüt Caymaz, 2024

bacağını keseceğiz," dedi. Yusuf, "Hayır doktor bey, ben ayağımı kestirmem. Başka bir çözüm bulun. Ayağım her şeyimdir. Ayağım olmadan nasıl otobüs süreceğim?" diye itiraz etti. Doktor, Yusuf'un bacağını yararak stenti açmaya çalıştı. İki saat sonra stent açıldı ancak Yusuf'un ağrıları dinmedi, aksine daha da arttı. Yusuf yine bağırmaya başladı. Doktor hemşireye seslenerek doğumhaneden en büyük serumu getirmesini istedi.

Bu serum, doğum yapan kadınlar için kullanılıyordu ve diğerlerinden farklıydı. Serum Yusuf'a bağlandı ama ağrısını dindirmedi. Yusuf, acı içinde bağırmaya devam etti. Doktor, "Oğlum, senin hatırın için eve gitmedim. Allah'tan kork, hala bağıırıyorsun," dedi. Doktor da inatçıydı ve Yusuf iyileşene kadar eve gitmeyeceğini söyledi.⁴⁶

Her serum iki saat sürüyordu. Doktor gidip iki saat sonra geri geliyordu ama Yusuf hala bağıırıyordu.

⁴⁶ Mevlüt Caymaz, 2024

Hemşireye aynı serumu tekrar getirmesini söyledi ve bir serum daha bağlandı. İki saat sonra doktor baktı ki Yusuf hala bağılıyor. En sonunda, "Gidin bir makine var, onu getirin ve bağlayın," dedi.

Bu makine, jeneratör gibi sıcak hava üflüyordu ve doktor, "Bunu bacağına tutun ki bacağı ısınsın ve stente kan akışı sağlansın," dedi. Bu da işe yaramadı. Yusuf hala bağılıyordu ve bağarmaktan sesi kısılmıştı. Yusuf dört gün hastanede kaldı ve acıları biraz dindiğinde eve gitmek istedi. "Doktor bey, ben eve gitmek istiyorum. Otobüsümü özledim," dedi.⁴⁷

Doktor, "Kes sesini, senin için bir haftadır eve gidemiyorum. Şimdi de eve gitmek istiyorsun," diye çıkıştı. Yusuf'u bir gün daha hastanede yatırdı. Ertesi gün taburcu etmeden önce doktor, Yusuf'u yanına çağırdı ve, "Yusuf, ben senin acını biliyordum. Daha önce senin gibi hastalarım oldu ve

⁴⁷ Mevlüt Caymaz, 2024

birçoğunun bacaklarını kesmek zorunda kaldık. Ama seninki Allah'a şükür kurtuldu. Şimdi evine gidebilirsin. Geçmiş olsun," dedi. Yusuf bir hafta sonra ailesine ve otobüsüne kavuştu. Yusuf, bu dramatik deneyimin ardından otobüs sürmeye devam edemeyeceğini anlamıştı. Ancak bu, onun hayallerinden vazgeçeceği anlamına gelmiyordu. Yusuf, otobüs firmasında farklı bir görevde çalışmaya başladı ve genç kaptan adaylarına deneyimlerini ve bilgilerini aktardı. Kaptanlık yapmasa da, Yusuf'un kalbi hala otobüslerin ritmiyle atıyordu.

Yusuf ve Zeliha, yıllar içinde çocuklarını büyüttüler ve hepsini iyi birer birey olarak yetiştirdiler. Çocukları da babalarının hayallerine ve azmine büyük bir saygı duyuyorlardı. Yusuf, hayatının sonuna kadar ailesine ve işine bağlı kaldı. Hayatı boyunca pek çok zorlukla karşılaştı ama asla pes etmedi. Her zaman hayallerinin peşinden koştu ve sonunda, hayal ettiği otobüs kaptanı olmayı başardı.

İKİNCİ BÖLÜM

2. Sağlıkla ilgili Tarihe Damga Vuran İsimler ve Bilime Katkıları

Sağlık, insanlık tarihi boyunca en değerli hazinelerden biri olmuştur. Tarihin farklı dönemlerinde, sağlık alanında yapılan keşifler ve fedakarlıklar, toplumların kaderini değiştirmiştir. İşte bu konuda bizlere ders niteliğinde olan ve ibret alınması gereken hikayelerden bazıları.

2.1. Hipokrat: Modern Tıbbın Babası Ve Tıp Etiğinin Öncüsü

Hipokrat, tıp dünyasında önemli bir yere sahip olan, antik Yunan filozofu ve bilim adamıdır. Modern tıbbın kurucularından biri olarak kabul edilen Hipokrat, aynı zamanda dünyadaki ilk tıp fakültesini de kurmuştur. Bugün hekimler, tıp kariyerlerine

başlamadan önce Hipokrat tarafından yazıldığına inanılan yemini ederler.⁴⁸

Hipokrat'ın Devrim Niteliğindeki Yaklaşımları

Hipokrat'tan önce, hastalıkların tanrıların gazabı veya kötü ruhların etkisiyle ortaya çıktığına inanılıyordu. Bu nedenle, hastalıkların tedavisi büyü, sihir ve dini ritüellerle yapılırdı. Ancak Hipokrat, bu batıl inançları reddederek, hastalıkların çevresel faktörler, diyet ve yaşam tarzı gibi nedenlerle ortaya çıktığını savundu. Bu yaklaşım, tıpta köklü bir değişim yarattı ve günümüzde modern tıbbın temellerini attı.

Hipokrat, bir hekimin öncelikle hastasını dikkatlice muayene etmesi, semptomlarını detaylı bir şekilde gözlemlemesi, doğru bir tanı koyması ve ardından hastayı bilimsel yöntemlerle tedavi etmesi gerektiğini savundu. Bu yaklaşım, bugün uygulanan klinik tıbbın temelini oluşturmuştur. Hipokrat'ın bu

⁴⁸ Mevlüt Caymaz, 2024

düşünceleri, tıp pratiğinde etik kuralların ve bilimsel yöntemlerin önemini vurgular.

Hipokrat Yemini

Günümüzde tıp öğrencileri, mezun olup mesleğe başlamadan önce Hipokrat Yemini ederler. Bu yemin, hekimlerin mesleki sorumluluklarını ve etik kurallarını belirler. Yemin şu şekildedir:

"Kararlılıkla, özgürce ve namusum üzerine ant içerim ki, hekimlik mesleğini onurla uygulayacağım. Hastalarımın iyiliği için çalışacağım ve gizliliğe saygı göstereceğim."

Hipokrat'ın Hayatı ve Başarıları

Hipokrat hakkında birçok hikaye anlatılır. Bunlardan biri, Kos Adası'nda, antik Yunan döneminde geçer. Hipokrat, babası Heraclides'in izinden giderek tıp eğitimi alır. Kos'un tarihi ve dar sokaklarında,

hastaların dertleriyle ilgilenir ve çözüm bulmaya çalışırdı.⁴⁹

Bir gün, adaya gelen bir yabancı, korkunç bir hastalığın pençesine düşmüş bir köylünün yanına gelir. Köylüler çaresizlik içinde ne yapacaklarını bilmemektedir. Hipokrat, sessizce bir kenarda durup hastayı inceler. Gözlerinde bilgelik ışığı parlamaktadır. Gece gündüz demeden, bitmeyen bir çabayla hastalığın kökenini araştırır. Doğayı gözlemler, yıldızlara bakar, bitkilerin gücünü keşfeder. Bir gün, çözümü bulur ve bu hastalığı yenmeyi başarır.

O gün, adanın her köşesine bir söylenti yayılır: "Hipokrat geldi, iyileşti." İnsanlar onun adını anar ve bol bol dualar ederler. Hipokrat'ın bu başarısı, onun tıp dünyasında efsanevi bir konuma gelmesine neden olur.

⁴⁹ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

Hipokrat'ın Mirası

Yıllar geçtikçe, Hipokrat'ın öğretileri ve nasihatleri tüm dünyaya yayıldı. Hastalıkları tedavi etmek için doğanın gücünü kullanmanın önemini vurgulayan Hipokrat, modern tıbbın temel prensiplerini oluşturdu. Hipokrat Yemini, hekimlerin mesleki sorumluluklarını ve etik değerlerini belirleyen önemli bir metin olarak kabul edilir.

Bugün, Kos Adası'nda Hipokrat'ın adına bir müze bulunmaktadır. Bu müze, antik tıbbın ve insan merkezli sağlık anlayışının simgesi olarak kalmıştır. Hipokrat'ın öğretileri, tıp dünyasında hala büyük bir öneme sahiptir ve hekimler tarafından rehber olarak kabul edilmektedir.⁵⁰

Hipokrat'ın mirası, tıp dünyasında sadece bir tarihsel figür olarak kalmamış, aynı zamanda modern tıbbın temellerini atan bir öncü olarak da yaşatılmıştır.

⁵⁰ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

Onun öğretileri, günümüzde de tıp eğitiminin ve pratiğinin ayrılmaz bir parçasıdır. Hipokrat, hekimlerin hastalarına karşı sorumluluklarını ve etik kurallarını vurgulayan bir yol gösterici olmuştur.⁵¹

2.2. Selahaddin Eyyubinin Kısa Hayatı Ve Merhameti

Selahaddin Eyyubi (1137 veya 1138 - 4 Mart 1193), Orta Çağ'da yaşamış ünlü bir Müslüman komutan ve liderdir. Tam adı Salah ad-Din Yusuf ibn Ayyub olan Selahaddin, Eyyubi hanedanının kurucusu olarak bilinir ve özellikle Haçlı Seferleri sırasında Kudüs'ü geri almasıyla tanınır.⁵²

Erken Yaşam ve Yükselişi

Selahaddin, günümüzde Irak sınırları içinde bulunan Tikrit şehrinde doğdu. Babası Necmeddin Eyyub, bir Kürt komutanıydı. Genç yaşta eğitim aldı ve askerlik kariyerine amcası Şirkuh'un yanında

⁵¹ Selahaddin Eyyubi , 1137 veya 1138 - 4 Mart 1193

⁵² Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

başladı. Amcasının yardımıyla kısa sürede önemli bir komutan haline geldi. 1169'da Mısır'da Fatımi halifesinin veziri oldu ve kısa bir süre sonra Fatımi halifeliğini sona erdirerek Mısır'ı Eyyubi hanedanının kontrolü altına aldı.

Kudüs'ün Fethi

Selahaddin, Müslüman dünyasını birleştirerek güçlü bir ordu kurdu. 1187'de Hittin Savaşı'nda Haçlı ordusunu yenerek büyük bir zafer kazandı. Hittin zaferinin ardından Kudüs'ü ele geçirdi. Kudüs'ü aldıktan sonra Hristiyanlara karşı hoşgörülü davrandı ve şehirde yaşayan Hristiyanların güvenli bir şekilde şehri terk etmelerine izin verdi.

Haçlılarla Mücadele

Selahaddin, III. Haçlı Seferi sırasında İngiltere Kralı Aslan Yürekli Richard ile çetin bir mücadeleye girdi. 1192'de Richard ile yapılan anlaşma sonucunda Kudüs, Müslümanların kontrolünde kalmaya devam

etti, ancak Hristiyan hacıların şehre serbestçe girmelerine izin verildi.

Ölümü ve Mirası

Selahaddin, 4 Mart 1193'te Şam'da vefat etti. Ölümünden sonra hem İslam dünyasında hem de Batı'da adaletli, merhametli ve stratejik zekası yüksek bir lider olarak anıldı. Özellikle düşmanlarına karşı gösterdiği merhamet ve adalet anlayışı ile büyük saygı kazandı.

Selahaddin Eyyubi, askeri dehası, stratejik zekası ve insani değerleri ile tarihte önemli bir figür olarak yerini almıştır. Hem Müslüman dünyasında hem de Batı'da saygı ve hayranlıkla anılan bir liderdir.

Selahaddin Eyyubi'nin Merhameti Üzerine Bir Hikâye;

Selahaddin Eyyubi, Kudüs'ü Haçlılardan geri aldığı anda, şehirde savaşın bıraktığı izler her yerde hissediliyordu. Hem Hristiyan hem de Müslüman

yaralılar sokaklarda, hastanelerde ve evlerde acı içinde yatıyordu. Selahaddin, şehri gezerken insanların acılarına duyarsız kalamazdı. O, sadece bir komutan değil, aynı zamanda merhametli ve adil bir liderdi.

Bir gün, şehrin dar sokaklarından birinde yürürken, ağır yaralı bir Hristiyan askerle karşılaştı. Askerin yüzü solgun, vücudu yara bere içindeydi. Yanında ise genç bir kadın vardı; gözyaşları içinde dua ediyordu. Kadın, Selahaddin'in kim olduğunu anlamış ve ona yakarmaya karar vermişti.

"Ey büyük komutan," dedi kadın, gözyaşlarını silerek, "Lütfen kocama yardım edin. O iyi bir insandır ve sadece ailesine geri dönmek istiyor. Lütfen bize merhamet gösterin."

Selahaddin Eyyubi, kadının çaresizliği ve askerin çektiği acıyı görünce derinden etkilendi. Hemen yanındaki doktorunu çağırdı ve yaralı askerin en iyi şekilde tedavi edilmesini emretti. Doktorlar, askeri

dikkatlice inceledi ve ona en iyi tedaviyi uygulamaya başladılar.

Selahaddin, askerin tedavi süreci boyunca sık sık onu ziyaret etti. Her ziyarette askerle konuşur, ona moral vermeye çalışırdı. Bir keresinde, Selahaddin askerin yanına oturdu ve ona hikayesini sordu. Asker, ailesini ve savaşa katılmak zorunda kalışını anlattı. Selahaddin, onun içtenlikle anlattıklarını dinlerken, askerin insanlığını ve içinde bulunduğu zor durumu daha iyi anladı.

Yaralı asker, Selahaddin'in bu şefkatli yaklaşımından çok etkilenmişti. Bir gün, Selahaddin'in ziyaretlerinden birinde, gözlerinde minnettarlıkla, "Siz sadece büyük bir komutan değil, aynı zamanda büyük bir insansınız. Bana ve aileme gösterdiğiniz bu merhameti asla unutmayacağım," dedi.

Asker iyileşmeye başladığında, Selahaddin ona ve ailesine güvenli bir şekilde evlerine dönmeleri için yardım etti. Onlara gerekli yolculuk masraflarını

karşılayacak parayı verdi ve onları koruyacak bir grup asker tahsis etti. Selahaddin'in bu şefkatli ve merhamet dolu yaklaşımı, onun düşmanlarına bile insanlık ve adaletle muamele ettiğinin en güzel örneklerinden biriydi.

2.3. Lokman Hekim: Bilgelik Ve Sağlığın Simgesi

Lokman Hekim, hem İslam geleneğinde hem de halk kültüründe bilge bir kişi olarak tanınır. Çoğu kaynakta, onun hikmet dolu sözleri ve tıbbi bilgisi ile ünlü olduğu belirtilir. Hayatı ve kimliği hakkında kesin bilgiler sınırlı olmakla birlikte, onunla ilgili bazı yaygın inanışlar ve anlatılar şunlardır:

Erken Yaşam ve Kimliği

Lokman Hekim'in yaşamı hakkında pek çok rivayet bulunmaktadır ve kesin tarihi ve doğum yeri bilinmemektedir. Bazı kaynaklarda İslam öncesi dönemde yaşadığı, bazılarında ise peygamberlerle aynı dönemde yaşadığı belirtilir. Bazı kaynaklar

onun Hz. Davud ve Hz. Süleyman döneminde yaşadığını ve onlarla yakın ilişkisi olduğunu söyler.

Bilgelik ve Tıp Bilgisi

Lokman Hekim, halk arasında "Hekim" yani doktor ve bilge olarak anılır. Tıp ve eczacılık alanında büyük bilgi sahibi olduğu, bitkiler ve doğal ilaçlar konusunda uzman olduğu rivayet edilir. İslam kaynaklarında, Lokman'ın Allah tarafından büyük hikmetlerle donatıldığı ve insanlara doğru yolu göstermede bilgece öğütler verdiği anlatılır.⁵³

Kur'an-ı Kerim'deki Yeri

Kur'an-ı Kerim'de Lokman Hekim'e dair özel bir sure bulunmaktadır: Lokman Suresi. Bu surede, Lokman'ın oğluna verdiği öğütler ve hikmetli sözler yer alır. Lokman Suresi'nin 12. ve 19. ayetlerinde onun bilgelik ve öğütleri anlatılmaktadır. Lokman Hekim'in oğluna Allah'a şirk koşmama, anne-

⁵³ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

babaya iyi davranma, namaz kılma, iyiliği emretme, kötülükten sakındırma, sabırlı olma ve kibirli olmama gibi önemli öğütler verdiği belirtilir.

Halk Edebiyatındaki Yeri

Lokman Hekim, halk hikayeleri ve edebiyatında da geniş bir yer bulmuştur. Özellikle Anadolu ve Ortadoğu kültüründe, onun tıbbi mucizeleri ve hastaları iyileştirmesi ile ilgili pek çok efsane ve hikâye anlatılır. Lokman Hekim'in ölümsüzlük iksirini bulmaya çalıştığı, bu iksiri bir türlü tamamlayamadığı gibi efsaneler de halk arasında yaygındır.

Ölümü ve Mirası

Lokman Hekim'in ölümüne dair kesin bilgiler bulunmamakla birlikte, onun tıbbi ve bilgece öğütlerinin nesiller boyu aktarıldığı bilinmektedir. Lokman Hekim, bilgelik, ahlak ve sağlık konularında örnek alınan bir şahsiyet olarak anılmaya devam etmektedir. Lokman Hekim'in hayatı ve öğütleri,

hem İslam dünyasında hem de halk kültüründe derin izler bırakmış ve onun bilgece sözleri nesiller boyunca aktarılmıştır.

Lokman Hekim'in Elma Hikayesi

Lokman Hekim, bilgelik dolu öğütleri ve tıbbi bilgisiyle tanınan ünlü bir hekimdi. Bir gün, padişaha uzun ve derin bir mektup yazarak sağlık ve uzun ömür diledi. Mektubun içine bir şeyler sıkıştırdı ve padişaha gönderdi. Padişah, mektubu aldığı anda içinde ne olduğunu merak etti ve dikkatle açtı. Mektubun içinde ne bir ilaç, ne bir iksir, ne de başka bir şey bulunuyordu; sadece bir elma vardı.

Padişah, bu sade ama anlamlı jest karşısında şaşkınlığını gizleyemedi ve Lokman Hekim'e sordu: "Bu mektubun içinde ne var?" Lokman Hekim, derin bir içtenlikle cevap verdi: "Padişahım, bu elma sağlığını korumanız için en önemli şeydir. Çünkü sağlık, doğru beslenme ile başlar.

İyi beslenen bir beden, hastalıklara karşı dirençli olur ve uzun ömürlü bir yaşam sürdürebilir."

Padişah, Lokman Hekim'in bu basit ama derin öğüdünü uzunca bir süre düşündü. Lokman Hekim'in sözleri, sağlığın temelinin doğal ve sağlıklı beslenmede yattığını vurguluyordu. Elma, sadece bir meyve değil, aynı zamanda sağlıklı yaşamın ve uzun ömürlü bir hayatın sembolüydü.⁵⁴

Lokman Hekim'in Su ve Tuz Hikayesi

Lokman Hekim, bir gün padişahın huzuruna çağrıldı. Padişah, "Bana sağlık ve uzun ömür nasıl sağlanır?" diye sordu.

Lokman Hekim, düşünmek için biraz zaman istedi ve birkaç gün sonra tekrar padişahın huzuruna çıktı. Bu sefer yanında bir tabak su ve bir tabak da tuz getirmişti.

⁵⁴ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

Padişah şaşırmış bir şekilde Lokman Hekim'e baktı ve "Bunların ne anlama geldiğini bilmek istiyorum" dedi. Lokman Hekim sakin bir şekilde cevap verdi:

"Padişahım, su hayatın kendisidir. Her canlının hayatta kalması için suya ihtiyacı vardır. Sağlıklı bir yaşam sürmek için bol bol su içmek önemlidir. Vücuttaki tüm organların düzgün çalışabilmesi için su gereklidir."

Sonra tuzlu tabağı göstererek devam etti: "Tuz da hayatın tadıdır. Az miktarda tuz, yemeklerin lezzetini artırır ve vücuttaki elektrolit dengesini sağlar. Ancak fazla tuz tüketimi sağlık sorunlarına yol açabilir. Ölçülü olmak önemlidir."

Padişah, Lokman Hekim'in bu basit ama derin öğüdünü dinledikten sonra derin düşüncelere daldı. Anladı ki sağlık ve uzun ömür, hayatın temel unsurlarını dengelemekten geçer. Lokman Hekim, sadece tıbbi bilgisiyle değil, aynı zamanda insanlara sağlık üzerine derin düşünceler sunan bir hekim olarak bilgeliğiyle de tanındı.

2.4. Attar İsa'nın Şifa Yolculuğu

Attar İsa, tıbbi alimler arasında saygı gören bir hekimdi. Onun şifa dağıtma sırrı, doğanın sunduğu bitkilerin gücünü keşfetmek ve bu şifalı bitkileri doğru şekilde kullanmaktı. Attar İsa, her sabah erkenden kalkar, dağların eteklerinde dolaşıp bitkileri toplardı. Bu bitkileri dikkatle inceleyerek, hangi hastalıklara iyi geldiğini ve nasıl kullanılması gerektiğini öğrenirdi.⁵⁵

Bir gün, tedavi ettiği bir hasta durumu iyileşmeyen bir hastanın yakını tarafından Attar İsa'ya getirilir. Hastanın ailesi umutsuzdur, çünkü diğer hekimlerin çare bulamadığı bir hastalıkla mücadele etmektedirler. Attar İsa, hastayı incelemeye başlar ve doğadan topladığı şifalı bitkilerle bir ilaç hazırlar. Ancak onun sırrı sadece bitkileri toplamak ve ilaç hazırlamakla sınırlı değildir; Attar İsa, hastasına sadece bedenen değil, ruhen de yaklaşır. Ona

⁵⁵ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

moral verir, dualar eder ve hastasının iyileşme umudunu güçlendirir.

Attar İsa'nın tedavi süreci, sadece tıbbi bilgi ile değil, aynı zamanda doğanın sunduğu şifa kaynaklarını nasıl doğru kullanarak insanlara yardım edebileceğini gösterir. Onun hikayeleri, sadece bir hekim olarak değil, aynı zamanda doğa ile insan arasındaki derin bağlantıyı ve şifanın farklı yollarını arayan bir bilge olarak anlatılır.

Attar İsa'nın tutkusu ve özverisi, onun hastaları üzerindeki etkisini artırır. Her bir hastasına özenle yaklaşır ve onların sağlığına kavuşması için çaba gösterir. Attar İsa'nın hayatı boyunca yaptığı bu şifa yolculuğu, onun sadece bir tıp alimi olarak değil, aynı zamanda insanlığa hizmet eden bir öğretmen ve rehber olarak hatırlanmasını sağlar.

İsa'nın tıbbi bilgisi ve bitkilerle tedavi yöntemlerini kullanarak hastaların şifa bulmasını sağlaması, onu Urfa'da meşhur bir tıbbi alim olarak tanınmasına vesile olmuştur.

2.5. Farabi: Bilgiye Adanmış Bir Yaşam

Farabi, İslam dünyasının en önemli filozoflarından biri olarak bilinir ve özellikle tıp alanında da önemli katkılarda bulunmuştur. Tam adı Ebu Nasr Muhammed bin Muhammed bin Tarhan bin Uzluğ el-Farabi'dir ve Batı'da "Alpharabius" olarak tanınır. 870 yılında Farab (günümüzde Kazakistan'da Otrar) şehrinde doğmuş ve 950 yılında Şam'da ölmüştür.⁵⁶

Farabi, tıp alanında önemli eserler yazmış ve tıbbi bilgilerin sistematik bir şekilde ele alınmasını sağlamıştır. Tıp alanındaki en önemli katkılarından biri, "Kitab al-Tibb" (Tıp Kitabı) adlı eseridir. Bu eserinde Farabi, tıbbın teorik ve pratik yönlerini ele almış, hastalıkların tanımları, nedenleri, belirtileri ve tedavi yöntemleri hakkında ayrıntılı bilgiler vermiştir.⁵⁷

⁵⁶ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

⁵⁷ Farabi, "Kitab al-Tibb" 870

Farabi'nin tıbbi çalışmaları sadece hastalıkların tedavisiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda sağlık ve hijyen konularına da değinmiştir. Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için önerilerde bulunmuş ve tıbbın yanı sıra, sağlığın korunması ve hastalıklardan korunma yolları hakkında da kapsamlı bilgiler sunmuştur.

Farabi'nin tıp alanındaki diğer önemli eserleri arasında "Kitab al-Siyasa" (Siyaset Kitabı) ve "Kitab al-Musiqa" (Müzik Kitabı) da yer almaktadır. Bu eserlerde tıbbın diğer bilimlerle olan ilişkisini ele almış ve tıbbın toplumsal ve bireysel yaşam üzerindeki etkilerini incelemiştir.

Farabi'nin tıbbi bilgileri ve alışmaları, İslam dünyasında büyük bir etki yaratmış ve sonraki tıp bilimcileri tarafından da geniş bir şekilde kullanılmıştır. Hem Doğu hem de Batı tıbbına önemli katkılar sağlamış olan Farabi, tıp alanındaki çalışmalarıyla da öne çıkan çok yönlü bir bilim insanı olarak tanınmaktadır.

Bilgiye Olan Tutkusu: Farabi'nin Hayatından Bir Hikaye

Farabi'nin hayatından ilham verici bir hikaye, onun bilim ve bilgiye olan tutkusunu ve kararlılığını gösterir. Farabi, gençliğinde bilgiye olan açlığı ve öğrenme arzusuyla tanınırdı. Bir gün, onun bu tutkusu ve azmi hakkında anlatılan bir hikaye, onu daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

Genç yaşlarında Farabi, Bağdat'a giderek burada dönemin en önemli bilim insanları ve filozoflarından ders almak ister. O dönemde Bağdat, İslam dünyasının bilim ve kültür merkezi olarak kabul ediliyordu. Farabi, burada ünlü filozof ve tıp bilgini Huneyn bin İshak'ın öğrencisi olur.

Huneyn bin İshak, öğrencilerine sıkı ve disiplinli bir eğitim verir. Farabi, bu zorlu eğitim sürecinde birçok zorlukla karşılaşır ancak hiçbir zaman pes etmez. Gecelerini uykusuz geçirdiği, mum ışığında kitaplar okuduğu ve derslerine çalıştığı anlatılır. Farabi,

sadece teorik bilgileri öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda deneyler yaparak pratik bilgiler edinir.

Bir gün, Huneyn bin İshak, öğrencilerini sınamak için onlara zor bir tıbbi vaka sunar. Öğrenciler, hastalığın teşhisini ve tedavi yöntemini tartışırken, Farabi sessizce dinler ve sonunda söz alır. Hastalığın belirtilerini dikkatlice analiz eder ve doğru teşhisi koyar. Ayrıca, tedavi için önerdiği yöntemler, hocasının bile takdirini kazanır.

Huneyn bin İshak, Farabi'nin bilgiye olan açlığını ve azmini gördükten sonra ona daha özel dersler vermeye başlar. Farabi, bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirir ve kısa sürede hocasının en başarılı öğrencilerinden biri olur. Bu başarı, onun ileride İslam dünyasının en büyük filozoflarından ve bilim insanlarından biri olmasını sağlar.

Farabi'nin bu hikayesi, onun bilgiye olan sevgisini, çalışkanlığını ve azmini gösterir. Aynı zamanda, zorluklar karşısında pes etmemenin ve sürekli öğrenmeye devam etmenin önemini vurgular.

2.6. İbn-i Sina: Tıbbın Babası

İbn-i Sina, Batı'da Avicenna olarak bilinen, İslam dünyasının en ünlü bilim insanlarından ve filozoflarından biridir. Tam adı Ebu Ali el-Hüseyin bin Abdullah bin Sina'dır. 980 yılında Buhara yakınlarında Afşana köyünde doğmuş ve 1037 yılında Hamedan'da ölmüştür. İbn-i Sina, tıp, felsefe, matematik, astronomi gibi birçok bilim dalında önemli katkılarda bulunmuştur.⁵⁸

Tıp Alanındaki Katkıları

İbn-i Sina'nın tıp alanındaki en önemli eserlerinden biri, "El-Kanun fi't-Tıb" (Tıbbın Kanunu) adlı kitabıdır. Bu eser, Orta Çağ boyunca hem İslam dünyasında hem de Avrupa'da tıbbın temel referans kaynağı olarak kabul edilmiştir. Beş ciltten oluşan bu kitapta anatomi, fizyoloji, patoloji, farmakoloji ve cerrahi gibi birçok tıbbi konu detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

⁵⁸ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

"El-Kanun fi't-Tıb", hastalıkların teşhisi ve tedavisi konusunda geniş bilgiler sunar. Ayrıca, bitkisel ilaçlar ve tedavi yöntemleri hakkında da kapsamlı bilgiler içerir. Bu eser, yüzyıllar boyunca tıp eğitiminde kullanılmış ve modern tıbbın temellerinin atılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Bilime Adanmış Bir Hayat: İbn-i Sina'nın Hikâyesi

İbn-i Sina'nın hayatından ilham verici bir hikaye, onun bilgiye olan tutkusunu ve azmini gösterir. İbn-i Sina, çocuk yaşta olağanüstü bir zekâyâ sahip olduğunu kanıtlamıştır. Henüz on yaşındayken Kur'an'ı ezberlemiş ve birçok bilim dalında temel bilgileri öğrenmiştir.⁵⁹

On altı yaşına geldiğinde, İbn-i Sina tıp öğrenimine başlamış ve kısa sürede yerel hekimler arasında tanınmış bir isim olmuştur. Bir gün, Buhara'nın hükümdarı Nuh ibn Mansur ciddi bir hastalığa

⁵⁹ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

yakalanır. Saray hekimleri hastalığın teşhisini koymakta ve tedavi etmekte başarısız olur. Hükümdarın durumu umutsuz hale gelince, genç İbn-i Sina saraya çağrılır.⁶⁰

İbn-i Sina, hükümdarın durumunu dikkatlice inceler ve doğru teşhisi koyar. Ardından, kendine özgü bir tedavi yöntemi uygular ve hükümdarı iyileştirir. Bu başarısı, onun sarayda önemli bir pozisyon kazanmasını sağlar ve hükümdarın kütüphanesine erişim imkânı sunar. Bu geniş kütüphane, İbn-i Sina'nın bilgisini daha da derinleştirmesine olanak tanır.⁶¹

İbn-i Sina'nın bu hikayesi, onun bilgiye olan sevgisini, çalışkanlığını ve azmini gösterir. Aynı zamanda, tıp alanındaki dehasını ve hastalıkların tedavisinde gösterdiği olağanüstü başarıyı vurgular. İbn-i Sina, hayatı boyunca bilime olan katkılarıyla

⁶⁰ İbn-i Sina , El-Kanun fi't-Tıb (980-1037)

⁶¹ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

hem İslam dünyasında hem de Batı'da büyük bir saygı ve hayranlık kazanmıştır.

2.7. Akşemseddin Tıbbın Ve Tasavvufun Öncüsü

Akşemseddin, tam adıyla Şeyh Mehmet Şemseddin bin Hamza, 1389 yılında Şam'da doğmuş ve 1459 yılında Göynük'te vefat etmiştir. Fatih Sultan Mehmet'in hocası olarak bilinen Akşemseddin, hem dini ilimlerde hem de tıp alanında önemli çalışmalara imza atmış bir Osmanlı alimi ve mutasavvıftır.⁶²

Eğitim ve Bilimsel Katkıları

Akşemseddin, küçük yaşlarda başladığı eğitimini Bursa ve ardından Osmancık'ta tamamlamış, Hacı Bayram Veli'nin müridi olmuş ve ondan tasavvuf eğitimi almıştır. Aynı zamanda, tıp, astronomi ve botanik gibi alanlarda da derin bilgi sahibi olmuştur.

⁶² Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

Akşemseddin, mikrobiyolojinin temellerini atan ilk bilim insanlarından biri olarak kabul edilir. Mikroorganizmaların hastalıklara neden olduğunu ileri süren ilk kişilerden biridir. Bu, dönemi için devrim niteliğinde bir buluştur. Tıp alanındaki bilgilerini "Maddetü'l-Hayat" ve "Hallü'l-Ukad" adlı eserlerinde toplamıştır. Bu eserlerde, tıbbın temel prensiplerini, hastalıkların nedenlerini ve tedavi yöntemlerini ele almıştır.

Bilime Adanmış Bir Hayat: Akşemseddin'in Hikayesi

Akşemseddin'in hayatından ilham verici bir hikaye, onun bilime olan tutkusunu ve azmini göstermektedir. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetme planları yaparken, Akşemseddin onun en yakın danışmanlarından biri olmuştur. Fatih Sultan Mehmet, Akşemseddin'in bilimsel bilgisine ve manevi rehberliğine büyük değer vermiştir.

Bir gün, İstanbul'un fethi sırasında, Osmanlı ordusunda salgın hastalıklar baş gösterir. Bu

durumda Akşemseddin, hastalığın nedenini ve yayılma şeklini araştırmaya başlar. Hastalıkların mikroorganizmalar tarafından yayıldığını ileri süren Akşemseddin, hijyen kurallarına dikkat edilmesi gerektiğini belirtir ve orduda sıkı temizlik önlemleri alınmasını sağlar. Onun bu önerileri, salgının kontrol altına alınmasında etkili olur ve Osmanlı ordusu sağlıklı bir şekilde savaşmaya devam eder.

Akşemseddin'in bu hikayesi, onun sadece bir dini lider değil, aynı zamanda bilimsel düşüncenin ve tıbbi bilginin öncüsü olduğunu gösterir. Bilime olan tutkusu, çalışma azmi ve yenilikçi yaklaşımı, onu hem Osmanlı tarihinde hem de tıp tarihinde önemli bir yere taşımıştır.⁶³

Akşemseddin, hayatı boyunca bilime ve insanlığa yaptığı katkılarla, hem öğrencisi Fatih Sultan Mehmet üzerinde hem de sonraki nesiller üzerinde derin bir etki bırakmıştır. Hem dini hem de bilimsel

⁶³ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

bilgiyi birleştirerek, tıbbın gelişimine önemli katkılarda bulunmuş ve modern tıbbın temellerinin atılmasında rol oynamıştır.

2.9. El-Razi: Tıbbın Bige Rehberi

Ebu Bekir Muhammed bin Zekerıyya el-Razi, Batı dünyasında Rhazes olarak bilinir. 865 yılında İran'ın Rey şehrinde doğmuş ve 925 yılında yine aynı yerde vefat etmiştir. İslam tıbbının en önemli isimlerinden biri olan El-Razi, hem tıp hem de kimya alanında büyük katkılarda bulunmuştur.

Eğitim ve Bilimsel Katkıları

El-Razi, tıp, kimya, felsefe ve diğer bilim dallarında geniş bir bilgi birikimine sahipti. Tıp alanında en bilinen eserlerinden biri "El-Havi" (Liber Continens) adlı ansiklopedik eserdir. Bu eser, çeşitli hastalıkların belirtileri, teşhisi ve tedavi yöntemlerini kapsamlı bir şekilde ele alır. Ayrıca, çiçek hastalığı

ve kızamık arasındaki farkı ilk kez belirlemiş ve bu hastalıklar üzerine önemli çalışmalar yapmıştır.⁶⁴

El-Razi'nin tıpta deneysel yöntemi kullanması, modern tıbbın gelişimine büyük katkı sağlamıştır. O, gözlemlerini sistematik bir şekilde kaydetmiş ve deneysel sonuçlara dayanarak tedavi yöntemlerini geliştirmiştir.⁶⁵

Bilime Adanmış Bir Hayat: El-Razi'nin Hikayesi

El-Razi'nin hayatından ilham verici bir hikaye, onun bilime olan tutkusunu ve tıbbi yeniliklere katkısını gözler önüne serer. Bir gün, El-Razi'nin çalıştığı hastanede bir grup hasta, bilinmeyen bir hastalıktan muzdarip olarak tedavi görmekteydi. Bu hastalık, o dönemdeki hekimler tarafından tanımlanamamış ve tedavi edilememişti.

El-Razi, hastaların belirtilerini dikkatlice inceledi ve hastalığın seyrini gözlemledi. Bu hastalık, yüksek

⁶⁴ El-Razi, El-Havi" (Liber Continens 865-925)

⁶⁵ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

ateş, deri döküntüleri ve şiddetli baş ağrıları ile karakterize ediliyordu. El-Razi, bu belirtilerin çiçek hastalığına benzediğini fark etti, ancak bu hastalıkla ilgili daha fazla bilgiye ihtiyaç duyuyordu. El-Razi, deneysel yöntemlerle hastalığı incelemeye karar verdi. Hastalığın yayılma biçimini ve belirtilerini kaydetti. Aynı zamanda, hastalığın tedavisinde hangi ilaçların ve yöntemlerin etkili olabileceğini araştırdı. Bu süreçte, çeşitli bitkisel ilaçlar ve tedavi yöntemleri denedi. Sonunda, çiçek hastalığına karşı etkili bir tedavi yöntemi geliştirmeyi başardı ve hastaları iyileştirdi.⁶⁶

Bu başarısı, El-Razi'nin tıp alanındaki dehasını ve yenilikçi yaklaşımını kanıtladı. Onun bu çalışmaları, çiçek hastalığı ve diğer bulaşıcı hastalıkların anlaşılmasında ve tedavi edilmesinde büyük bir ilerleme sağladı. Ayrıca, hastalıkların nedenlerini ve tedavi yöntemlerini belirlemede deneysel yöntemin önemini vurguladı.

⁶⁶ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

El-Razi'nin bu hikâyesi, onun sadece bir hekim değil, aynı zamanda bilimsel düşüncenin ve tıbbi yeniliklerin öncüsü olduğunu gösterir. Bilime olan tutkusu, çalışma azmi ve yenilikçi yaklaşımı, onu hem İslam dünyasında hem de Batı'da tıp tarihinin en önemli isimlerinden biri yapmıştır. El-Razi, hayatı boyunca bilime ve insanlığa yaptığı katkılarla, modern tıbbın temellerinin atılmasında önemli bir rol oynamıştır.⁶⁷

⁶⁷ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Peygamberlerin Sağlık İle İlgili Tavsiyeleri

Peygamberlerin sağlık ile ilgili tavsiyeleri, sadece manevi bir yol gösterici değil, aynı zamanda fiziksel sağlığı koruma ve geliştirme konusunda da değerli rehberlerdir. Temizlik, hijyen, dengeli beslenme, oruç tutma ve zararlı alışkanlıklardan kaçınma gibi öğütler, sağlıklı bir yaşam sürdürmek için bugün bile geçerliliğini korumaktadır.

Peygamberlerin bu bilgece tavsiyeleri, insanlığın sağlıklı ve dengeli bir yaşam sürmesine katkı sağlamaya devam etmektedir.⁶⁸

3.1. Hz Muhammed (Sav) Sağlık İle İlgili Tavsiyeleri Ve Mucizeleri

Hız. Muhammed (sav), kainat onun yüzü suyu hürmetine var olmuştur. Daha hiçbir şey yaratılmadan önce Allahu Teala, Hız. Muhammed'in (sav) nurunu yaratmıştı. Hız. Muhammed (sav),

⁶⁸ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

insanlığın en karanlık dönemlerinden birinde, çölün en تنها yerinde, insanlara rehber ve kurtarıcı olarak gönderildi. Bu dönem, kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü, kadınların çırılçıplak bir şekilde Kabe'yi tavaf ettiği, adaletin ve merhametin unutulduğu bir zamandı.

Hz. Muhammed'in (sav) birçok mucizesi vardır ve bunlar arasında en büyük mucizesi Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim, gönüllere şifadır ve her yerde devadır çünkü Rabbimizin kelimidir. Ayrıca, Mirac olayı, Hz. Muhammed'in (sav) Allah'ın emri ile huzuruna varıp görüştüğü ve dönüşte de beş vakit namaz gibi hediyelerle döndüğü mucizevi bir olaydır.⁶⁹

Bunun yanı sıra, parmağıyla ayı ikiye ayırması, susuz ve aç kalanları biraz su ve yiyeceklerle doyurması gibi mucizeleri de bulunmaktadır. Sağlıkla ilgili mucizeleri ve hadislerden rivayet

⁶⁹ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

edilerek oluşmuş olan Tıbb-ı Nebevi de bu mucizeler arasındadır.

Cahiliye Dönemi ve Sağlık

Cahiliye döneminde Araplar, birçok batıl inançlara ve tedavi yöntemlerine başvuruyorlardı. Yanlarında bir tavşan kemiği taşımak, hastalara şifa olacağına inanıyorlardı. Yılan ısırılmış bir kimseyi, zehir vücuda yayılmasın diye uyutmaz, üstüne başına ziller takarlardı. Vebadan korunmak için merkep gibi anırırlardı.⁷⁰

Hiz. Muhammed (sav), bu batıl inançları kaldırmış ve tıbbı yeni bir anlayış getirmiştir. Günümüzdeki tıbbi uygulamaların birçoğı, Hiz. Muhammed (sav) döneminde de bulunmaktaydı. İnsanlık, Kur'an-ı Kerim'den her yönüyle istifade etmektedir. Teknolojik ve tıbbi gelişmelerde Kur'an-ı Kerim ve Hiz. Muhammed'in (sav) hadislerinden faydalanılmaktadır.

⁷⁰ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

Hz. Muhammed'in Sağlıkla İlgili Hadisleri

Hz. Muhammed'in (sav) sağlıkla ilgili birçok hadisi bulunmaktadır. Bu hadisler, modern tıbbın da öncüsü niteliğinde olup, sağlıklı yaşam ve hastalıklarla başa çıkma konularında önemli bilgiler içermektedir. İşte bazı hadisleri:

1. **"Her kim bilgisi olmadan hekimlik yapmaya kalkışırsa, sebep olacağı zararı öder."** (Ebu Davud, Diyat 23; Nesai, Kasame 41; İbni Mace, Tıb 16) Bu hadis, günümüzde hekimin hatası yüzünden cezai sorumluluğun olduğunu vurgular.

Modern tıpta da hekimin sorumluluğu ve mesleki etik, bu hadisin ışığında değerlendirilebilir.⁷¹

⁷¹ Ebu Davud, Diyat 23; Nesai, Kasame 41; İbni Mace, Tıb 16

2. **Hiz. Peygamber (sav) bir gün Sad bin Ebi Vakkas hastalandığında onun ziyaretine gitmişti. Yatağında hasta görünce, "Haris bin Kelde'yi çağırın, o iyi bir hekimdir, sizi tedavi etsin"** buyurmuştur. (Ebu Davud, Tıb 11) .

Burada, işin uzmanı olan kişilere muayene olunması gerektiğini belirtmiştir. Günümüzde de uzman hekimlere danışmanın ve doğru teşhis ve tedavi yöntemlerinin önemini vurgular.

3. **"Allah, derdi de çareyi de verdiği gibi, her dert için bir ilaç yaratmıştır. Bu sebeple tedaviye devam ediniz fakat haramla tedavi etmeyiniz."**⁷² Bu hadis, hastalandığımızda tedavi için muayene olmamızı ve hastalık teşhis edilince hekim tarafından verilen ilaçları kullanmamız gerektiğini belirtir. Ayrıca, tedavi

⁷² Ebu Davud, Tıb 11

yöntemlerinin helal olmasına dikkat edilmesi gerektiğini vurgular.⁷³

Hz. Muhammed'in (sav) tıb ile ilgili hadisleri baştan beri dikkat çekmiş ve muhaddisler tarafından meşhur altı hadis kitabının (Kütüb-i Sitte) müellifleri eserlerinde Tıbb-ı Nebevi'ye müstakil bir kitap veya bölüm ayırmışlardır. Peygamber Efendimiz'in (sav) döneminde modern cerrahi müdahaleler yoktu fakat o dönemlerde yapılan bazı yöntemler hala günümüzde uygulanmaktadır.

Örneğin hacamat, bal şerbeti ve ateşle dağlama bu yöntemler arasındaydı. Hacamat, Peygamber Efendimiz'in (sav) yaptığı ve ümmetine de tavsiye ettiği, vücuttan kan akıtılarak yapılan bir tedavi şeklidir. Hacamat, günümüzde de çok aktif olarak uygulanmaktadır.

⁷³ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

Hız. Muhammed'in Sağlıkla İlgili Tavsiyeleri Medine'deki Sağlık Krizi

Hız. Muhammed (sav) ve sahabeleri Mekke'den Medine'ye hicret ettiklerinde, Medine'nin iklimine alışmakta zorluk çektiler. Mekke'nin kuru ve sıcak iklimine alışkın olan Mekkeliler, Medine'nin nemli ve serin havasında hastalanmaya başladılar. Pek çok sahabe, yüksek ateş ve bitkinlik gibi belirtilerle karşılaştı.

Hız. Muhammed'in Tavsiyeleri

- 1. Temizlik:** Hız. Muhammed (sav), hastalıklardan korunmak için temizliğe büyük önem verirdi. Sık sık elleri yıkamak, ağız ve diş temizliğine dikkat etmek gibi temel hijyen kurallarını öğretirdi. "Temizlik imandandır" hadisi de bu önemin bir ifadesidir. Temizlik, sadece bedensel değil, ruhsal arınmayı da kapsayan geniş bir kavramdır.
- 2. Doğal Tedaviler:** Hız. Muhammed, doğal tedavi yöntemlerini kullanmayı teşvik ederdi.

Hastalanan sahabelerine bal, çörek otu, hurma ve zeytinyağı gibi doğal şifalı gıdalar önerirdi. "Çörek otunu kullanın, zira çörek otunda ölümden başka her derde deva vardır" hadisi bu tavsiyelerden biridir. Doğal ürünlerin şifa kaynağı olduğuna inanır ve bunları kullanmayı önerirdi.

3. **Sağlıklı Beslenme:** Dengeli ve ölçülü beslenmeye dikkat çekerdi. Aşırı yemekten kaçınılmasını, yemeğin üçte birinin su, üçte birinin hava ve üçte birinin yemekle doldurulmasını tavsiye ederdi. Bu, günümüz beslenme biliminde de desteklenen bir prensiptir. Dengeli ve ölçülü beslenme, beden sağlığı için temel unsurlardan biridir.
4. **Pozitif Düşünce ve Dua:** Psikolojik sağlığın fiziksel sağlık üzerindeki etkisini vurgulardı. Moral ve motivasyonun yüksek tutulmasını, sabırlı ve pozitif olunmasını öğütlerdi. Hastalık durumunda dua etmeyi, Allah'a sığınmayı ve şifa dileğinde bulunmayı teşvik ederdi. Pozitif düşünce ve manevi destek,

modern psikolojinin de üzerinde durduğu önemli faktörlerdir.⁷⁴

Bilinen Bir Hikâye

Medine'de yaşanan ateşli hastalıkta, sahabeler arasında özellikle yüksek ateşle mücadele edenler vardı. Hz. Muhammed (sav) bu durumu öğrendiğinde, onlara şöyle buyurdu: "Allah'ım! Medine'yi bize Mekke gibi, hatta daha sevgili kıl. Onun havasını düzelt, ölçülerinde bereket ihsan eyle, bizi Medine hummasından kurtar." Ardından, hasta sahabeleri ziyaret etti, onlara dua etti ve moral verdi. Ayrıca, bol su içmelerini ve hurma ile beslenmelerini tavsiye etti. Bu önerilerle ve moral desteğiyle birçok sahabe kısa sürede iyileşti.

Hz. Muhammed'in (sav) bu tavsiyesi, sağlık konusundaki duyarlılığını ve hastalara gösterdiği şefkati yansıtmaktadır. Ayrıca, onun sağlıkla ilgili verdiği tavsiyeler bugün de geçerliliğini koruyan

⁷⁴ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

evrensel prensiplerdir. Modern tıbbın ve sağlık uygulamalarının temelinde bu prensipler bulunmaktadır. Hz. Muhammed'in (sav) hayatı ve öğretileri, sağlıklı yaşamın ve hastalıklardan korunmanın en güzel örneklerini sunmaktadır.⁷⁵

3.2. Hz. İsa'nın Mucizeleri Ve Öğretileri

Hz. İsa'nın (İsa Mesih) Hristiyan inancına göre Mesih olarak bilinir. İncil'de, bir peygamber olarak insanlara kurtarıcı rolü üstlendiği anlatılır Allahu Teala, peygamberleri yeryüzüne irşad ve tebliğ amacıyla göndermiştir.

Peygamberler, diğer insanlardan bu vazifeleri ve mucizeleriyle ayrılır. Her peygamber, geldiği dönemin şartlarına ve ihtiyaçlarına göre görevler ve mucizelerle donatılmıştır. Hz. İsa'ya da, o dönemde hastalara şifa verme gibi birçok yetenek verilmiştir.

⁷⁵ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

Hz. İsa'nın Mucizeleri

Hz. İsa'nın İncil'de anlatılan mucizeleri arasında ölüleri diriltmesi, deniz üzerinde yürümesi ve hastaları iyileştirmesi gibi olaylar bulunur. İşte bu mucizelerden bazıları:

1. **Kör Adamın Görmesini Sağlaması**

Doğuştan kör olan bir adamın gözlerine tükürükle karıştırdığı topraktan bir çamur süren Hz. İsa, adama Siloam Havuzu'na gidip yıkanmasını söylemiştir. Adam yıkandıktan sonra görmeye başlamıştır.⁷⁶

2. **Cüzamlıları İyileştirmesi**

İsa cüzam hastalığından muzdarip olan on kişiyi iyileştirmiştir. Cüzamlılara gidip kendilerini kâhinlere göstermelerini söylemiş ve yolda giderken hepsi iyileşmiştir.⁷⁷

3. **Felçli Adamı İyileştirmesi**

Bir grup adam, felçli arkadaşlarını Hz. İsa'nın bulunduğu eve götürmek için çatıdan indirmişlerdir. Hz. İsa,

⁷⁶ Yuhanna 9:1-12-incil

⁷⁷ Luka 17:11-19-incil

felçli adama günahlarının bağışlandığını ve yatağını alıp yürümesini söylemiştir. Adam hemen iyileşmiş ve yürümeye başlamıştır.⁷⁸

4. **Kanamalı Kadının İyileştirilmesi** On iki yıldır kanaması olan bir kadın, Hz. İsa'nın elbisesinin kenarına dokunarak iyileşeceğine inanmış ve kalabalığın arasından geçerek elbisesine dokunmuştur. Bu dokunuşun ardından kadın anında iyileşmiştir. Hz. İsa, kadının imanının onu kurtardığını söylemiştir,⁷⁹

5. **Ölüleri Diriltmesi** Hz. İsa'nın sağlık mucizeleri arasında ölüleri diriltmesi de bulunur. Yairus'un kızı ve Lazarus'un dirilmesi bu mucizelere örnektir. Lazarus, dört gün ölü kaldıktan sonra Hz. İsa'nın çağrısıyla mezardan çıkıp yeniden hayata dönmüştür.⁸⁰

⁷⁸ Markos 2:1-12-incil

⁷⁹ Markos 5:25-34-incil

⁸⁰ Yuhanna 11:1-44-incil

Mucizelerin Anlamı ve Öğretileri

Bu mucizeler, Hz. İsa'nın sadece fiziksel hastalıkları iyileştirme gücüne değil, aynı zamanda ruhsal bir şifa sunma yeteneğine sahip olduğunu gösterir. Hz. İsa'nın mucizeleri ve öğretileri, insanlara sadece fiziksel sağlık değil, aynı zamanda ruhsal ve ahlaki bir iyileşme sunar.

Onun hayatı ve öğretileri, sevgi, merhamet, bağışlama ve adalet gibi değerleri vurgular. Hz. İsa'nın mesajı, insanları Allah'a yakınlaştırma ve onların yaşamlarını daha anlamlı ve dolu hale getirme amacını taşır.

3.3. Hz Eyyubi (A.S) Sağlık İle İmtihanı: Sabır Ve Şifa

Sabır, insanın karşılaştığı zorluklara karşı en büyük tükenmez ilaçtır. Hastalıklara ve musibetlere karşı sabır denince ilk akla gelen isimlerden biri, Hz. Eyyub'dur (a.s.). Hz. Eyyub, çok zengin, malı mülkü ve çocukları bol olan bir peygamberdi. Ancak bir

gün büyük bir musibet başına geldi. Tüm hayvanlarını ve çocuklarını kaybetti.

Eşiyle yalnız kaldı. Fakat o, hiçbir zaman şikayet etmedi, hep haline şükretti. “Rabbim verdi ve geri aldı. Veren de O, alan da O. Benim olmayana benim şikâyet etme hakkım yoktur,” diyerek sabır gösterdi.

Bir süre sonra Hz. Eyyub, ciddi bir hastalığa yakalandı. Vücudu yara bere içinde kaldı. Herkes, Allah’a olan yakınlığı nispetinde imtihana tabi tutulur. Allah’a yakın olmak öyle kolay bir iş değildir, bunun bir bedeli vardır. Hastalıklara yakalanacaksın, sabredeceksin; eşinden, çocuklarından ayrı kalacaksın, sabredeceksin; zindanlara düşeceksin, yine sabredeceksin. Çünkü her derdin dermanı sabırda saklıdır.

Allahu Teala, sevdiği kullarına hastalık ve musibet verir. Eğer kul sabrederse, onun derecesini artırır. Başa gelen her hastalık ve musibet, eğer insan

sabrederse, Allahu Teala o kulunun günahlarını siler ve ona daha da yakın olur.

Bir hikaye anlatılır: Zamanın birinde, yıllarca evli kalan bir karı koca, bir gün kadın, kocasının eve geldiği bir zamanda boşanmak istediğini söyler. Eşi şaşırır: “Yıllardan beri seninle evliyim, hiçbir sıkıntımı görmedin. Niye benimle boşanmak istiyorsun? Bir hatam mı var?” der. Karısı, “Doğrudur, senin hiçbir sıkıntın yok. Mesele de burada. Eğer senin başına bir musibet, bir hastalık gelmiyorsa, demek ki Rabbinden uzaklaşmışsın. Rabbimden uzaklaşana ben de uzaklaşıyorum,” der.

Boşanmak için yola koyulurlar. Bir süre gittikten sonra yolda eşinin ayağı bir taşa değer ve kanamaya başlar. Kadın adama dönerek, “Ben boşanmaktan vazgeçtim, eve dönelim,” der. Adam tekrar şaşırır: “Bu defa da ne oldu? Seni kararından vazgeçiren nedir?”

Ne oldu da boşanmaktan vazgeçtin?” Kadın, “Doğrudur, seninle boşanmak istiyordum. Fakat şu

an senin ayağın bir taşa değdi ve kanamaya başladı. Yani senin başına bir musibet geldi. Bu da senin Rabbinden daha uzaklaşmadığını gösteriyor. Rabbimden uzaklaşmayandan ben de uzaklaşmam. Bu yüzden boşanmaktan vazgeçiyorum,” der.

Hz. Eyyub’un (a.s.) her geçen gün vücudu daha da yara bere içinde kalır. Öyle bir an gelir ki, artık hiç kimse yanına yaklaşmaz. Herkes ondan uzaklaşır. En sevdikleri bile ona sırtını döner. O da insanlardan uzak bir mağaraya çekilir. Haline şükreder ve Rabbine sığınır, dua eder. Bir gün hanımına şöyle der: “Hanım, yıllarca bolluk içinde hayatımızı yaşadık. Bolluk varken güzel de, yokluk olunca mı sıkıntı? Nasıl ki yoklukta mutluyduk, yoklukta da şükredeceğiz.” Bu inziva hayatında sadece günün belirli vakitlerinde hanımı kendisine yemek getirirdi.⁸¹

Bunun dışında Hz. Eyyub, yıllar boyunca kimseyi görmez. Yıllar geçtikçe Hz. Eyyub’un yaraları daha

⁸¹ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

da artar ve vücudunda kurtlar oluşmaya başlar. Öyle bir an gelir ki, bu yaralar Hz. Eyyub'un ibadet etmesine mani olur. Hz. Eyyub, ellerini açarak Rabbine sığınır: “Rabbim, şu ana kadar hiçbir şey demedim, demeye de hakkım yok. Fakat bu yaralar sana ibadet etmeme mani oluyor. Bana şifa ver ki, sana hakkıyla ibadet edeyim.”

Allahu Teala, Kuran-ı Kerim’de Hz. Eyyub (a.s.) ile ilgili şu ayeti indirir: “Rasûlüm! Kulumuz Eyyûb’u da hatırla. Hani o Rabbine: ‘Şeytan bana hastalığım sebebiyle yorgunluk, bitkinlik ve acı vermektedir’ diye serzenişte bulundu. Ona: ‘Ayağını yere vur. İşte sana yıkanacağın, içip şifa bulacağın serin bir su!’ dedik.”⁸²

Bu ayet, Hz. Eyyub’un hastalığına karşı gösterdiği sabır ve Allah’ın ona verdiği şifa hakkında bilgi vermektedir. Hz. Eyyub, ayağını yere vurduğunda şifalı bir su fışkırmış ve bu suyla yıkanarak şifa bulmuştur. Eskisinden daha da gençleşmiştir. Eşi,

⁸² Sâd, 38/41-42-İslami Kaynak

Hz. Eyyub'a yemek getirirken yolda bir kayanın üstünde oturmuş bir gençle karşılaşır.

Ona bakmadan direk gider. Hz. Eyyub'un mağarasına geldiğinde onu yerinde bulamaz. Merak eder ve kayanın üzerinde oturmuş gence sorar: “Burada ihtiyar eşim vardı, yerinde bulamadım. Siz onu gördünüz mü?” Genç ona dönerek, “Bana iyice bak, ben kime benziyorum?” der. Kadın iyice bakınca eşinin olduğunu fark eder: “Sen nasıl böyle hale geldin? Hem gençleşmişsin, hem de o yaralardan kurtulmuşsun,” der. Hz. Eyyub başından geçenleri eşine anlatır: “Bu, Rabbimin sabrımın mükafatı olarak bana verdiği bir lütuftur.

Hz. Eyyub'un sabrı ve Allah'a olan teslimiyeti, sonunda ona büyük bir mükâfat olarak geri döndü. Allah, ona eski sağlığını geri vermekle kalmadı, aynı zamanda ona kaybettiği mal ve evlatları da geri verdi. Bu olay, Hz. Eyyub'un sabrının ve Allah'a olan bağlılığının ne kadar büyük ve anlamlı olduğunu bir kez daha gösterdi.

Hız. Eyyub'un hayatı, sabrın ve Allah'a olan güvenin en güzel örneklerinden biridir. Onun hikayesi, zor zamanlarda bile sabırla Allah'a sığınmanın ve her durumda şükretmenin önemini bizlere hatırlatır.

Allah, zorluklar karşısında sabreden kullarını ödüllendirir ve onları her zaman korur. Hız. Eyyub'un hikâyesi, sabrın ve teslimiyetin ne kadar değerli olduğunu ve sonunda mutlaka mükâfatlandırılacağını anlatan en güzel örneklerden biridir.

3.4. Ateşe Atılan Peygamber: Hız. İbrahim'in Mucizeleri

Hız. İbrahim, Babil'in doğusunda, Fırat ve Dicle nehirleri arasında yer alan ve günümüzde Mezopotamya olarak bilinen bölgede dünyaya gelmiştir. Nemrut, bir rüyasında yeni doğan bir yıldızın parlaklığının ay ve güneşi bastırdığını görür. Rüyayı yorumlayan kâhinler, Nemrut'a ülkesinde doğacak olan bir erkek çocuğun halkın dinini değiştireceğini ve onu öldüreceğini söylerler.⁸³

⁸³ Tebari, I.220-221-İslami Kaynak

Bu yorumu duyan Nemrut, doğacak olan bütün erkek çocuklarının öldürülmesini emreder ve erkeklerin şehir dışına çıkarılarak hanımlarıyla ilişkiye girmelerine engel olur. Ancak, Nemrut, Azer'e çok güveniyordu. Azer'in hanımıyla ilişkiye girmemesi şartıyla onu şehre gönderir. Fakat Azer, hanımıyla ilişkiye girer ve bunu saklar. Azer'in hanımı hamile kalınca Azer, onu şehir dışında bir mağarada saklar ve Hz. İbrahim bu mağarada dünyaya gelir.⁸⁴

Allah'ın İradesi ve Hz. İbrahim'in Görevi

Allah Teâlâ bir şeyi diledi mi, bütün dünya bir araya gelse de bu dilek gerçekleşir. Allah bir şeyi dilemeyince ise, yine bütün dünya bir araya gelse de bu iş gerçekleşmez. Allah, Hz. İbrahim'in dünyaya gelmesini murat etmiştir ve bütün dünya bir araya gelse Allah'ın emrinin önüne geçemezler. Allah sebepleri yaratır ve o iş gerçekleşir.

⁸⁴ Köksal, s.143

Putları Kırma Olayı

Hz. İbrahim'in en dikkat çeken hadiselerinden biri putları kırması, diğeri ise Nemrut tarafından ateşe atılmasıdır. Hz. İbrahim, kavmini hak dine davet eder. Kavminin tapmış olduğu putların ne kadar aciz olduğunu göstermek için bir gün kavmi bir şenlik için şehir dışına çıkar. Kimse şehirde kalmaz. Hz. İbrahim, büyük put hariç bütün putları kırar ve baltayı en büyük putun boynuna asar. Kavmi şehre döndüğünde bütün putların kırıldığını görür ve sadece en büyük putun sağlam olduğunu fark ederler.⁸⁵

Bunu Hz. İbrahim'in yaptığını düşünürler. "Ey İbrahim, bizim putları neden kırdın?" derler. Hz. İbrahim, "Sizin putları bu büyük put kırmıştır. Bakın boynunda baltası da duruyor." der. Kavmi, "Bu put nasıl kırsın, bu cansız bir şey, bunu nasıl yapabilir?" der. Hz. İbrahim, "Mademki cansız ve kendisine bile faydası yok, o zaman siz buna niye

⁸⁵ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

taparsınız? Kendisine faydası olmayan size nasıl faydası dokunacaktır?" der. Bunun üzerine bütün halk susar. Büyük bir ders verir halka, ama halk yine bildiği yanlışı devam eder.

Nemrut'un Hz. İbrahim'i Ateşe Atması

Hz. İbrahim'in putları devirmesi haberi Nemrut'a ulaşır. Bunun üzerine Nemrut, Hz. İbrahim'i halkın önüne çıkarır. Nemrut, Hz. İbrahim'in tek bir ilaha kulluk ettiğini anlayınca ona bazı sorular sormaya başlar. Nemrut, "Senin ilahın kimdir?" der. Hz. İbrahim, "Benim ilahım hayat veren ve tekrar öldürendir." der. Daha sonra Hz. İbrahim, "Benim ilahım güneşi doğudan getirmektedir. Haydi, sen de onu batıdan getir." der.

Bunun üzerine Nemrut ne diyeceğini bilemez. Nemrut, Hz. İbrahim ile başa çıkamayacağını anlayınca putları kırdığı için onu ateşe atmaya karar verir. Mancınıklar kurulur ve bölgedeki bütün yakacaklar toplanarak büyük bir ateş yakılır. Urfalıların deyimi ile o zaman yakacak bir şey

kalmayınca insanlar yemek için odun bulamayınca eti tokmaklarla iyice ezdirip bulgur ve isotu karıştırarak çiğköfteyi ortaya çıkarmışlardır.

Cebrail'in Müdahalesi ve Hz. İbrahim'in Ateşe Atılması

Hz. İbrahim'i mancınığa koyarlar fakat bir türlü ateşe atamazlar. Çünkü Cebrail, mancınığın Hz. İbrahim'in olduğu tarafa çökmesine neden olur. Bu yüzden onu bir türlü atamazlar. Şeytan, ihtiyar bir kişi kılığında Nemrut'un yanına gelir ve ona, "Hz. İbrahim'in ateşe atılması için kesinlikle Cebrail'in oradan gitmesi gerekir." der. Nemrut, "Söyle ihtiyar, çaresi nedir?" der.

Şeytan, "Çaresi, sizin onu atabilmeniz için, bu mancınık direğinin önünde bir kızla bir erkeğin zina etmesi gerekir." der. Şeytan çok iyi biliyordu ki zinanın olduğu yerde melek durmaz. Bu zina işine çok kimse yanaşmaz. Nemrut büyük bahşişler teklif edince iki kişi çıkar, ikisi bacı kardeştir. Zina yapılıncı Cebrail oradan uzaklaşır. Nemrut, Hz.

İbrahim'i ateşe atarlar. Hz. İbrahim havada iken Cebrail gelir ve "Ey İbrahim, seni kurtarayım mı?" der. Hz. İbrahim, "Rabbim beni bilir, kurtar derse kurtar." der. Bunun üzerine Cebrail, "Ya Rabbi, kurtarayım mı?" der. Allah Teâlâ, "İbrahim'e sor, kurtar derse kurtar." der.

Cebrail tekrar Hz. İbrahim'in yanına gelir ve "Ey İbrahim, seni kurtarayım mı?" der. Hz. İbrahim tekrar, "Rabbim bilir." der. Rivayetlere göre bu böyle üç defa sürer. Hz. İbrahim ateşe atıldığı zaman en son sözü şu olmuştur: "Hasbiyallahu ve ni'mel vekil." Bunun üzerine Allah Teâlâ, "Ey ateş, İbrahim için soğuk ve selamet ol." der. Hz. İbrahim'in düştüğü yer gül bahçesine döner.⁸⁶

Rivayetlere göre o odun ve ateş balık ve suya dönüşür. Şu anki Şanlıurfa ilinde bulunan balıklı gölün o zaman oluştuğunu söylerler. Bunun üzerine Nemrut'un baş vezirinin kızı olan Sara validemiz

⁸⁶ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

bütün serveti ve saltanatı elinin tersiyle iterek Hz. İbrahim'e iman eder.

Yine rivayetlere göre, Hz. İbrahim için yakılan ateşi söndürmek için bir karınca ağzıyla su taşır. Bunu gören birisi, "Ey karınca, senin bu suyunla bu ateş nasıl söndürülür?" der. Karınca, "Olsun, hiç olmazsa hangi tarafta olduğum anlaşılır." der.⁸⁷

Hz. İbrahim ve Sara Validemizin Filistin'e Göçü

Hz. İbrahim, Sara validemizi alarak Filistin'e doğru yola koyulur. Sara validemiz yaşlı olduğu için ve çocukları olamadığı için, Hz. İbrahim'in neslini devam ettirmek amacıyla kendi isteğiyle Hacer validemizle evlendirilir ve bu evlilikten Hz. İsmail dünyaya gelir.

Sara validemiz Hz. Hacer'in bu durumunu kıskanır ve bunun üzerine Allah Teâlâ, Hz. İbrahim'e Hacer validemizi şimdiki Kâbe'nin bulunduğu ve hiçbir yerleşim yerinin olmadığı bir yere götürmesini

⁸⁷ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

emreder. Hz. İbrahim, Hacer validemizi ve Hz. İsmail'i bıraktığı yerde zemzem çıkar.⁸⁸

Allah Teâlâ, Hz. İbrahim'e melekler aracılığıyla bir evlat müjdeler. Hz. İbrahim, Sara validemize bunu söyleyince, Sara, "Ey İbrahim, ben nasıl çocuk sahibi olurum? Ben doksan, sen yüz yirmi yaşındasın." der. Hz. İbrahim, "Allah istedikten sonra olmayacak bir şey yoktur." der ve bir süre sonra bir çocukları dünyaya gelir, ismini İshak koyarlar.

Nemrut'un Akıbeti

Nemrut'un akıbeti diğer zalimler gibi ibretlik bir son ile sonuçlanmıştır. Umumi zulmedenler ahirette ebedi bir cehennem ile cezalandırılırken, aynı zamanda bu dünyada ibretlik bir son ile cezalandırılmışlardır. Nemrut da kibri ve zulmü

⁸⁸ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

yüzünden her şeyin sahibi olduğunu sanıyordu. Eceli ise bir sinek sebep olur.⁸⁹

Rivayetlere göre, bir gün gözü kör, bir ayağı topal bir sinek Nemrut'un burnuna girerek beynine yerleşir. Nemrut dayanamaz ve başına tokmaklar vurulmasını emreder. Tokmaklar başına vuruldukça biraz rahatlayan Nemrut, daha da sert vurulmasını emreder. En sonunda darbeler sonucunda ölmüştür. Kendini ilah zanneden Nemrut, bir topal sineğe yenik düşmüştür. Kendini Nemrut zannedenlere ders olsun.

Modern Tıbbın İlerlemesi

Günümüzde Hz. İbrahim'in ve Sara validemizin yaşlı haliyle anne baba olmasına benzer tıbbi ve bilimsel gelişmeler mümkündür. Ancak, bu durum birçok tıbbi ve etik faktörü devreye sokmaktadır. Modern tıpta, yaşlılık dönemindeki kadınlar için tüp

⁸⁹ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

bebek teknolojisi ve diğer yardımcı üreme yöntemleri ile çocuk sahibi olabilmek mümkündür.⁹⁰

Ancak, yaşlılıkta hamilelik bazı sağlık riskleri ve zorlukları içermektedir. Hz. İbrahim ve Sara validemizin yaşlılık döneminde çocuk sahibi olmaları, modern tıpta bu yöntemlerin kullanılmasına ilham olmuştur. Benzer şekilde, geçmiş peygamberlerin hayatlarından etkilenerек birçok buluş yapılmıştır ve yapılmaya devam etmektedir.⁹¹

Ateşe Dayanıklılık ve Bilimsel Gelişmeler

Hız. İbrahim'in ateşe atılması ve ateşin onu yakmaması günümüzde tam karşılığı olmasa da, teknolojik ve bilimsel ilerlemeler ateşi kontrol altına almak ve yüksek sıcaklıklara dayanıklı materyaller geliştirmek konusunda ciddi adımlar atmıştır. Örneğin, ateşe dayanıklı giysiler ve malzemeler üretilmiştir.

⁹⁰ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

Sünnetin Tıbbi Önemi

Hız. İbrahim'in sünnet olması, Kur'an ve Tevrat'ta geçmektedir. Hız. İbrahim, Allah'ın emrini yerine getirmek ve ona olan bağılılığını ve teslimiyetini göstermek için sünnet olmuştur. Günümüzde sünnet, tıbbi ve sağık açısından büyük önem arz etmektedir. Sünnet, birçok sağık yararı ile ilişkilendirilmiştir.

Özellikle, sünnetin idrar yolu enfeksiyonları ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların riskini azaltabileceğı belirtilmiştir. Sadece Müslümanlar değıl, son dönemlerde başka dine mensup bireyler de özellikle sağık için sünnet olmaktadır.

3.5. Hız Musa: Peygamberlik, Liderlik Ve Sağık Mucizeleri

Hız. Musa, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam dinlerinde önemli bir peygamber olarak kabul edilir. M.Ö. 13. yüzyılda yaşadığı tahmin edilen Hız. Musa'nın

hayatı, Tanah, İncil ve Kur'an gibi kutsal metinlerde anlatılmaktadır.

Doğumu ve Çocukluğu

Hız. Musa, İsrailoğulları'nın Mısır'da köle olarak yaşadığı bir dönemde doğdu. Firavun, İsrailoğulları'nın nüfusunun artmasını engellemek için yeni doğan erkek çocukların öldürölmesini emretmişti. Hız. Musa'nın annesi, onu korumak için bir sepet içine koyarak Nil Nehri'ne bıraktı. Firavun'un kızı, bu sepeti buldu ve Hız. Musa'yı evlat edindi. Böylece Hız. Musa, sarayda büyüdü.

Peygamberlik ve Mısır'dan Çıkış

Yetişkinlik döneminde, Hız. Musa bir Mısırlı'nın bir İsrailoğulları'na zulmettiğini gördü ve bu olaya müdahale etti. Bir Mısırlı'yı öldürdükten sonra, Medyen'e kaçtı ve burada bir süre çobanlık yaptı. Medyen'de Allah tarafından peygamber olarak görevlendirildi. Bir gün, Sina Dağı'nda yanan bir çalıda Allah'ın sesini duydu ve Firavun'a giderek

İsrailoğulları'nın serbest bırakılmasını istemesi emredildi.

Hız. Musa, kardeşı Harun ile birlikte Firavun'a gitti ve Allah'ın mesajını iletti. Ancak, Firavun inatla reddetti. Bunun üzerine Allah, Mısır'a on bela gönderdi. Son bela olan ilk doğanların ölümü, Firavun'u İsrailoğulları'nı serbest bırakmaya zorladı. Hız. Musa önderliğindeki İsrailoğulları, Kızıldeniz'i mucizevi bir şekilde geçerek Mısır'dan kaçtı.

Sina Dağı ve On Emir

Mısır'dan çıktıktan sonra, Hız. Musa ve kavmi Sina Dağı'na geldiler. Burada Hız. Musa, Allah'tan On Emir'i aldı. Bu emirler, İsrailoğulları için ahlaki ve dini kuralların temelini oluşturdu. Hız. Musa, bu emirleri taş tabletlere yazdı ve kavmine iletti.

Çölde Kırk Yıl

İsrailoğulları, vaadedilen topraklara ulaşmadan önce çölde kırk yıl boyunca dolaştılar. Bu süre

zarfında, Hz. Musa liderliğinde pek çok zorlukla karşılaştılar ve Allah'ın yardımıyla bu zorlukların üstesinden geldiler. Hz. Musa, çölde geçen bu süre boyunca kavmine rehberlik etmeye devam etti.

Ölümü

Hz. Musa, vaadedilen topraklara girmeden önce, Nebo Dağı'nda vefat etti. Kendisinin ölümünden sonra, liderlik görevi Yuşa'ya geçti. Hz. Musa'nın yaşamı ve öğretileri, hem dini hem de tarihsel açıdan büyük bir öneme sahiptir ve bugün hala üç büyük dinin kutsal metinlerinde ve inanç sistemlerinde önemli bir yer tutmaktadır.

Hz. Musa'nın hayatı, ilahi vahiy, liderlik ve inançla dolu bir yolculuktur. Onun öyküsü, Allah'a olan bağlılığı, kararlılığı ve liderlik yetenekleriyle insanlığa örnek teşkil etmektedir.⁹²

⁹² Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

Hız. Musa'nın İbretlik Hikâyeleri Acı Suyun Tatlıya Dönmesi

İsrail oğulları, Hız. Musa önderliğinde Mısır'dan çıktıktan sonra, çölde zorlu bir yolculuğa başladılar. Bu yolculuk sırasında su bulmak büyük bir sorun haline geldi. Mara adlı bir yere ulaştıklarında, orada bulunan suyun içilemeyecek kadar acı olduğunu fark ettiler.

Halk susuzluktan şikâyet etmeye başladı ve Hız. Musa'ya başvurdu. Hız. Musa, Allah'a dua etti ve Allah, ona bir ağaç dalı gösterdi. Hız. Musa, bu dalı suya attığında suyun tadı değişti ve içilebilir hale geldi. Bu olay, halkın su ihtiyacını karşılamış ve onların sağlığını korumada önemli bir rol oynamıştır.⁹³

Sina Çölünde Sağlıkla İlgili Mucizeler

Çölde geçen süre boyunca, İsrail oğulları sık sık su ve yiyecek gibi temel ihtiyaçların eksikliğini

⁹³ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma

yaşadılar. Hz. Musa, Allah'a dua ederek bu ihtiyaçların karşılanmasını sağladı. Bir başka örnek de, halkın susuzluktan şikayet ettiği bir zamanda, Hz. Musa'nın Allah'ın emriyle asasını bir kayaya vurması sonucu kayadan su çıkmasıdır. Bu su, halkın su ihtiyacını karşılamış ve onları sağlık açısından korumuştur.⁹⁴

Yılanların Sokması

Bir başka olay, çölde yolculuk sırasında İsrail oğullarının bir yılan saldırısına uğramasıdır. Yılan sokmalarından dolayı birçok kişi hastalanmış ve ölmüştür. Hz. Musa, Allah'ın emriyle bir panzehir yaptı ve Yılan sokanlar bu panzehirde kullandılar iyileştiler. Bu olay, Hz. Musa'nın tıbbi bir müdahale olarak algılanabilecek bir mucize gerçekleştirdiği anlardan biridir.

⁹⁴ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

Mağaradaki İhtiyar

Rivayetlere göre, Hz. Musa bir gün Tur Dağı'na Allah ile görüşmek için yola koyulur. Yolda bir mağaranın önünden geçerken, mağarada yaşayan yaşlı bir adam Hz. Musa'ya yaklaşır ve ona, "Ey Musa, sen Allah'ın peygamberisin ve O'nunla görüşmeye gidiyorsun. Ben de burada altmış senedir Allah'a ibadet ediyorum.

Benim durumumu Allah'a arz eder misin? İbadetlerim kabul oldu mu?" der. Hz. Musa, bu isteği kabul eder ve Allah ile görüştüğünde yaşlı adamın durumunu da sorar. Allah, Hz. Musa'ya, "O kulumun ibadetlerini kabul etmedim" der. Hz. Musa dönüşte mağaranın önünden geçerken yaşlı adam tekrar önüne çıkar ve sorar: "Allah ibadetlerimi kabul etti mi?" Hz. Musa, "Hayır, kabul edilmedi" der. Yaşlı adam boynunu bükerek tekrar ibadet etmek üzere mağaraya gider.⁹⁵

⁹⁵ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

Hz. Musa ona seslenerek, "Allah ibadetlerini kabul etmediği halde neden tekrar ibadet etmeye gidiyorsun?" der. Yaşlı adam, "Allah'tan başka ibadet edilecek kimse var mı? Benim vazifem Allah'a ibadet etmek, kabul edip etmeyeceği O'na kalmış" der. Bunun üzerine Allah, Hz. Musa'ya vahiy göndererek, yaşlı adamın bu teslimiyeti karşısında tüm günahlarını affettiğini ve cennetine koyacağını bildirir. Hz. Musa, yaşlı adama müjdeyi verir.

Cennetteki Komşu

Bir gün Hz. Musa, Allah ile görüşürken cennetteki komşusunu merak eder ve sorar: "Ya Rabbi, benim cennetteki komşum kimdir?" Allah, "Ey Musa, senin cennetteki komşun, filan yerde bir kasap var, işte o senin komşundur" der. Hz. Musa, bu kasabı tanımak için yola koyulur ve kasap dükkânına varır. Kendini peygamber olarak tanıtmaz ve bir yolcu olduğunu, gidecek yeri olmadığını söyleyerek geceyi kasabın evinde geçirmek ister. Kasap kabul eder ve işini bitirdikten sonra birlikte eve giderler.

Eve vardıklarında kasap, Hz. Musa'ya beklemesini söyler ve bir salıncakta yatan yaşlı bir kadına yemek yedirir, temizliğini yapar ve gönlünü hoş eder. Kadının kulağına bir şeyler fısıldadıktan sonra Hz. Musa'nın yanına gelir.⁹⁶

Hz. Musa, "Bu kadın kimdir?" diye sorar. Kasap, "Bu, beni büyütüp bu yaşa getiren annemdir. Şimdi de benim ona bakmam gerekiyor" der. Hz. Musa, "Kulağına ne fısıldadı?" diye sorar. Kasap, "Annemi her zaman bana, 'Oğlum, inşallah cennette Hz. Musa'ya komşu olursun' der" diye cevaplar. Hz. Musa hemen söze girer ve "Ben Musa'yım ve cennetteki komşum da sensin" der.

Hz. Musa'nın yaşamı boyunca gerçekleştirdiği mucizeler, onun halkının sağlığını koruma ve ihtiyaçlarını karşılama konusundaki liderliğini göstermektedir.

⁹⁶ Mevlüt Caymaz, 2024/ Anonim Araştırma/İslami Kaynak

Her ne kadar bu olaylar doğrudan tıbbi bilgiler içermese de, Hz. Musa'nın Allah'ın yardımıyla gerçekleştirdiği mucizeler, tıp ve sağlıkla dolaylı olarak ilişkilendirilebilir.

Bu olaylar, Hz. Musa'nın halkının sağlık ve refahını koruma konusundaki kararlılığını ve Allah'a olan derin bağlılığını göstermektedir.

Onun hikâyeleri, hem dini hem de tarihi açıdan büyük bir öneme sahiptir ve bugün hala birçok inanan için ilham kaynağı olmaya devam etmektedir.

KAYNAKÇA

Caymaz, M (2024). Tüm araştırmalar Gerçek yaşanmış olaylardan derleme şeklinde yazılmış olup yazarın yaşadığı ve şahit olduğu olaylarda mevcuttur/ Şanlıurfa

Caymaz, M (2024). Anonim Araştırma/İslami Kaynak

El-Razi, El-Havi" (Liber Continens 865-925)

Ebu Davud, Diyat 23; Nesai, Kasame 41; İbni Mace, Tıb 16

Ebu Davud, Tıb 11

Köksal, s.143

Luka 17:11-19-incil

Markos 5:25-34-incil

Markos 2:1-12-incil

Tebari, I.220-221-İslami Kaynaktab al-Tibb" 870

Selahaddin Eyyubi (1137 veya 1138 - 4 Mart 1193

İbn-i Sina , El-Kanun fi't-Tıb (980-1037)

Farabi, "Ki Sâd, 38/41-42-İslami Kaynak

Yuhanna 11:1-44-incil ve Yuhanna 9:1-12-incil

Hayatın İçinden

BU ESER KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI E-KİTAP YÖNETMELİĞİNE GÖRE YASAL OLARAK KAYITLANMIŞ OLUP HERHANGİ BİR TİCARİ SATIŞI OLMAYAN AKADEMİK AMAÇLI BİR KİTAPTIR. BU KİTAP MİLLİ KÜTÜPHANE (EYDES) SİSTEMİNE KAYITLIDIR.

